

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA
TOZD Zdraviliška dejavnost, TOZD Polnilnica, TOZD Vzdrževalna dejavnost in Delovna skupnost skupnih služb

Osvobodilna fronta slovenskega naroda - predhodnica današnje socialistične zveze

Socialistična zveza delovnega ljudstva na Slovenskem vleče svoje "poreklo", korenine iz Osvobodilne fronte slovenskega naroda, to je mnogim znano dejstvo, ki pa ga včasih pozabljamo ali zanemarjamo. 27. april 1941: V Ljubljani so se na pobudo CK KPS sestali predstavniki vseh strank in gibanj, s katerimi se je CK povezoval že pred vojno in od katerih je lahko pričakoval, da se bodo združila v boju za obstoj in osvoboditev slovenskega naroda. Namen sestanka 27. aprila 1941 je bil povsem jasen: združiti vse napredne, pošteno misleče Slovence v vsenarodno osvobodilno gibanje in v enotno, najširšo, vsenarodno politično organizacijo. Ustanovljena je bila Protiimperialistična fronta, ki se je ob napadu Nemčije na SZ preimenovala v Osvobodilno fronto slovenskega naroda.

Na ustanovnem sestanku so bile sprejete znamenite Temeljne točke OF slovenskega naroda, ki so bile kasneje še dopolnjene (na I. kongresu OF, ki je bil julija 1945 v Ljubljani), pomenile pa so politični, borbeni in aktivistični program OF.

Iz temeljnih točk je razvidno, da cilj OF ni bil samo osvoboditev, temveč tudi graditev nove ljudske oblasti, kajti "Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju oblast Osvobodilna fronta slovenskega naroda kot celota" (6. točka programa OF).

Že 16. septembra 1941 se je Vrhovni plenum OF konstituiral v Slovenski narodnoosvobodilni odbor, ki je bil pooblaščen, da v času vojne edini predstavljal, zastopa, organizira in vodi slovenski narod na vsem njegovem ozemlju, hkrati pa se povezuje z enakimi predstavniki drugih narodov Jugoslavije. SNOO je tako predstavljal slovensko narodno vodstvo. Ob nastanku prvih osvobojenih ozemelj na Slovenskem so na teh ozemljih terenski odbori OF oziroma narodnoosvobodilni odbori nastopiti kot organi nove revolucionarne oblasti in začeli opravljati mnoge naloge s področje javne uprave, gospodarstva, prosvete itd. ...

Sledil je znameniti Kočevski zbor,

kjer se je 1. oktobra 1943 zbralo 650 delegatov iz vse Slovenije, ki so znova poudarili, da je OF na slovenskem ozemlju edini zakoniti predstavnik slovenskega naroda. Kočevski zbor nedvomno pomeni največji politični uspeh osvobodilnega gibanja na Slovenskem, kajti postavil je trdno ogrodje državne tvorbe Slovenije, slovenski narod pa je postal soustvarjalec nove jugoslovanske državne in družbene skupnosti.

SNOO je imel 19. in 20. februarja 1944 v Črnomlju zasedanje, na katerem se je preimenoval v Slovenski narodnoosvobodilni svet (SNOS), sprejeti pa so bili številni odloki s področja gospodarstva, prosvete in kulture, razpisane pa so bile tudi volitve v krajevne NOO in v okrajne skupščine. Končno je Predsedstvo SNOS dne 5. maja 1945 v Ajdovščini sprejelo zakon o narodni vladi Slovenije, ki jo je potem kot mandatar sestavil Boris Kidrič.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je bila brez dvoma najmogočnejša politična tvorba v zgodovini slovenskega naroda, kajti sposobna je bila združiti vse patriotične, napredne sile in najširše ljudske množice v boju za osvoboditev in novo ureditev, oblast.

Povsem jasno je torej, da ima SZDL Slovenije mogočen in svetel vzgled: zmagovito, množično in učinkovito OF Slovenskega naroda, iz katere pravzaprav izhaja.

In, kot je v letu 1941 in kasneje OF slovenskega naroda povezovala vse napredno v boju za svobodo in drugačno družbeno ureditev, tako je naloga današnje SZDL, da vztraja pri ohranjanju samoupravnih socialističnih odnosov in delegatskega sistema v vseh sredinah, na vseh področjih. SZDL mora postati in ostati odprta za vse ljudi in njihove interese, pobude, mnenja, mora biti široka javna tribuna, v kateri naj se tudi "krešejo" mnenja, zmagujejo pa tista, ki prinašajo napredek celoti, vsem anm. Današnji trenutek gospodarske, politične in moralne krize zahteva polno mobilizacijo vseh subjektivnih sil, ki se

združujejo v SZDL, v nekdanjo OF! SZDL se zato mora otresti ozkih krogov in forumskega načina delovanja, odpreti se mora vsem ljudem in pobudam, toda znati pobude tudi ocenjevati in ne dovoliti, da bi zmagale tiste, ki pomenijo korak nazaj ali odmik od samoupravnega socializma in bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi v Jugoslaviji!

Proces demokratizacije, ki se je v Sloveniji očitno začel hitreje kot drugod po Jugoslaviji, nedvomno moramo ohraniti in ga usmeriti v boj za boljši in bogatejši socializem, pri tem pa je vzpodbujevalna, koordinativna, povezovalna pa tudi nadzorna vloga SZDL še kako pomembna!

Sicer pa, cilji so znani: hitreje iz gospodarskih in političnih zagat! Tu pa se mora najti tudi SZDL, tako kot se je leta 1941 nasšla OF slovenskega naroda... in uspela!

Predsednik OK SZDL
Šmarje pri Jelšah
Rudi Filej

PRAZNOVANJE DNEVA OF NA BOČU!

V TEJ ŠTEVILKI OBJAVLJAMO SLIKE MAJSKEGA PRAZNOVANJA NA BOČU.

Likvidnost - problem, ki tudi nam ne prizanaša. Zakaj zamik izplačila OD?

Verjetno bi se finančniki strinjali z mano, če bi trdil, da je bila beseda (ne)likvidnost najpogosteje izgovorjena oziroma izražena v tem trimesečju 1988, predvsem na področju financ, širše ekonomije, pa tudi v naši DO smo imeli polna usta omenjene besede.

Vsekakor ni za dejansko situacijo kriva beseda, saj bi jo v tem primeru enostavno črtali iz slovarjev pa bi bilo spet lepo in prav. S preprosto razlago bi lahko ponazorili termin "likvidnost" kot zmožnost poravnave svojih obveznosti v določenem času. Širše lahko to velja za posameznika ali za DO ali pa tudi na makro nivoju — za državo. Ločimo pa trajno in začasno nelikvidnost. Na primeru posameznika bi to veljalo za tistega, ki nima svojega denarja toliko, da bi poravnal vse svoje obveznosti, zato si sposoja denar da vrne enemu, seveda je dolžan drugemu in temu začaranemu krogi ni videti konca ne kraja (čeprav iz geometrije vemo, da je določitev začetka ali konca kroga svoje poglavje).

Zčasna nelikvidnost pa nastaja občasno in če ostanemo na primeru posameznika pomeni, da nismo stalno dolžni nekemu ampak smo tu in tam občasno. V določenem momentu se nagrmadi kopica družinskih obveznosti (plačilo elektrike, komunalnih storitev, "fasnga", plačilo vrtca...) in če naš OD sledi po plačilu teh obveznosti, smo si morali denar za poravnavo sposoditi. V tistem trenutku nismo imeli sami dovolj sredstev za poravnavo zapadlih obveznosti, torej smo bili začasno nelikvidni. Od nekoga smo si za tačas do "plače" sposodili denar in mu ga ob prejemu OD vrnili. To pomeni v ekonomskem terminu, da nas je nekdo likvidnostno premoščal. To premoščanje pa vendarle nekaj stane; če je denarja dosti in imete možnost sposoje na različnih mestih, pač greste tja, kjer je denar najcenejši in ne bo potrebno plačati skoraj nič obresti ali ap boste opravili kakšno proti uslugo.

Dovolil sem si opisati, kaj pomeni ne(likvidnost) na primeru posamez čisto iz enostavnega razloga, zaradi lažjega razumevanja.

Sedaj ko vemo, da se tudi mi, verjetno vsakdo izmed nas srečuje z določeno ne(likvidnost) lahko podam tudi, kako se je naša DO srečevala s tem pojavom.

Glede na to, da smo dejavnost sezonskega značaja, tako je Zdravilišče Rogaška Slatina kot DO opredeljena in tretirana, je čisto razumljivo, da je v prvih 3-mesečjih več odlivov kot prilivov. Priprava na glavno sezono mora biti brezhibna, gostov je številčno manj kot v sezoni, cene so nižje in s tem smo se srečevali vsako leto. No prvo trimesečje 1988 pa je vendarle bilo mnogo bolj specifično kot pretekla leta. Pretekla leta smo si pač denar sposodili in ga v drugi polovici leta vrnili. Letos pa so stroški (energija materialni stroški) in obveznosti do družbe šli svojo pot, cene (Polnilnica) in plačila za opravljene storitve (nesposobnost plačanja zdravstvenih skupnosti - Zdraviliška dejavnost) pa drugo pot. Zaradi teh razkorakov v odlivih in prilivih se je naša nelikvidnost povečevala. Problem sposojanja denarja pa je bil karakterističen iz dveh plati; po načelu dobrega gospodarja moramo vedeti, da je potrebno ves sposojeni denar vrniti, cena denarja je dobila svojo realno vrednost (plačilo visokih obresti) zato je potrebno dobro premisliti, kaj je večji strošek: ali cena denarja (izražena v plačilu obresti za najete kratkoročne — likvidnostne kredite) ali zaustaviti vse aktivnosti v zvezi s pripravo na glavno sezono. Med dvema slabima alternativama pač človek izbere tisto, ki se mu zdi, da je manj boleča in na samoupravnih organih je prevladalo mišljenje da moramo glavno sezono pričakati povsem pripravljeni, kar se pa tiče dragega denarja v predsezoni pa smo bili zadolženi kot strokovne službe, da poiščemo najugodnejše variante za najetje kreditov in še bolj pomembno — notranje rezerve. In ravno na tem področju smo predložili situacijo samoupravnim organom s

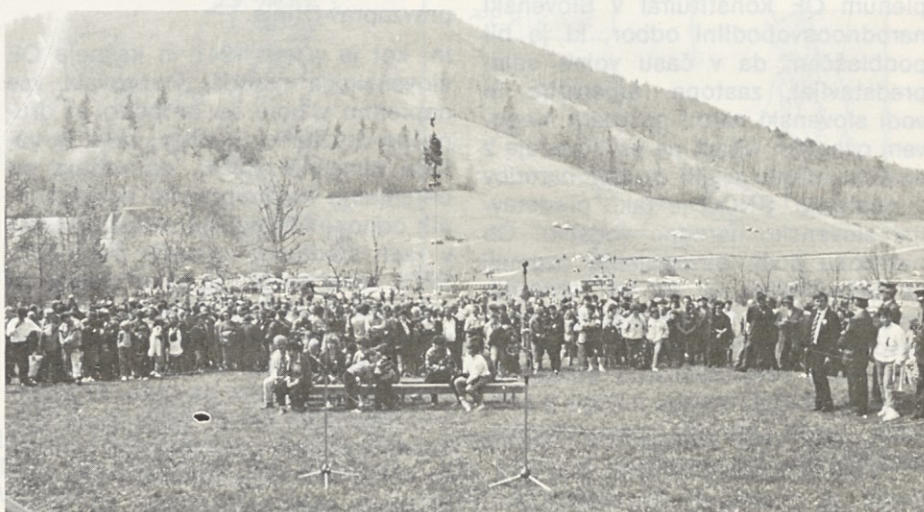
podatki, koliko obveznosti nam zapade ravno v času od 16. do 18. v mesecu. V tem času zapadejo obveznosti, ki so nastale v prejšnjem mesecu (energija, komunalne storitve, druge obveznosti) in ki imajo visoke zneske, ravno v tem času pa je tudi izplačilo OD, ki se sedaj približuje z davki in prispevki 100 starih milijardam din. To so prav gotovo takšne obremenitve na določen dan, da jih nobeden sistem ne more pokriti v enem dnevu, zato so skoraj vsi uvedli da se te obveznosti razdelijo na dva dni.

Torej v naši DO nas je vodilo k zamiku izplačila OD za 1 dan naslednje:

- izplačilne obveznosti so največje v sredini meseca, zato jih je potrebno razporediti racionalneje. S pridobitvijo 1 dneva pomeni, da nekoliko lažje dobimo sredstva za poravnavo obveznosti, svoj priliv nam delno nadomesti tuja sredstva (manj plačila obresti)
- pridobitev enega dneva za razprave po skupinah o višini vrednosti točke. V lanskem letu smo namreč vseskozi ugotavljali, da ni dovolj časa za razprave in preverjanja
- v naročilu strokovni službi s strani organov samoupravljalcev, da iščemo notranje rezerve, v tem primeru na finančnem področju in prav gotovo, če je pri tem manj stroškov (manj plačanih obresti) je to več kot opravičilo.

Mislím, da se bomo morali v bodoče čimbolj opirati na lastne moči predvsem finančne moči, kajti za izposojeni kratkoročni-likvidnostni denar je potrebno polaćati vedno višjo ceno. Zato bo vsaka dobra volja nas delavcev, ki združujemo delo pod isto streho, predvsem v smislu samo-financiranja velik prispevek k utrjevanju ladje, ki mora kljubovati zelo razburkanim vodam v finančnem in nasploh gospodarskem kanalu.

Direktor ekonomsko-finančnega sektorja
Zorin Florjan, dipl. oec.

Interna obvoznica - osnoven predpogoj za nadaljnjo rast splošnega nivoja in kvalitete naših storitev

Že vrsto let se turistični delavci v Rogaški Slatini, seveda pa tudi gosti, ki nas obiskujejo, srečujemo s perečim problemom ureditve prometnega režima v kraju.

Dejstvo, da skozi center Zdravilišča teče magistralna cestna povezava, ki hkrati pomeni glavno prometno žilo, katera povezuje S in J del Rogaške, predstavlja za številne obiskovalce Zdravilišča bistveno motnjo. To se odraža v upadanju zanimivosti in s tem zasedenosti hotelskih objektov, ki so locirani ob prometnici, hkrati so le-ti odrezani od zdraviliškega jedra in v veliki meri onemogočeni pri uresničevanju cilja rentabilnega poslovanja. Pri tem gre za svoje dni najiminitnejši hotel v Rogaški Slatini, ki je še v prvih letih po vojni predstavljal enega prvih najkvalitetnejših hotelov v Sloveniji. Ob tem je v ostalih objektih Trst, Slatinski dom in Beograjski dom s kapaciteto blizu 200 postelj, zaradi razlogov hitro padajočega povpraševanja ustavljen proces revitalizacije in smo v takšnem stanju te tri objekte, prav tako pa tudi hotel Turist skorajda izključili iz rednega obratovanja in nastanitvene ponudbe Zdravilišča.

Res, da bi bilo potrebno v te objekte vložiti precej sredstev in težko zagotoviti celotno poslovanje, vendar je z oblikovanjem primernih programov revitalizacije možno objekte urediti v zanimive in privlačne tudi za današnjega in jutrišnjega zahtevnega gosta.

Ker je bistveni sestavni del zdravljenja, oddiha, rekreacije v Rogaški Slatini lepo naravno okolje in nudenje nemotenega gibanja v tem okolju, so sedanje cestno-prometne povezave bistvena ovira za normalen plasman teh kapacitet. Prav tako v Rogaški Slatini primanjkuje ravnih površin za sprehode, skratka prostora, kjer bi se turistično dogajanje v ožjem pomenu besede lahko nemoteno odvijalo.

Glede na ključnost se sedanje stanje urejenosti naše turistične sredine ne ujema s pričakovanji in predstavami gostov - domačih in inozemskih, o šampionu turizma iz leta 1985. Posledice teh razhajanj se kažejo v vedno večjih težavah v plasmanu kapacitet, v vrednotenju le-teh na prodajnem trgu in sicer v oviranju atraktivnosti v primerjavi z inozemskimi konkurenti pa skozi to v stagniranju image, ki bi ga sicer z vrsto aktivnosti pospeševanja prodaje, stikih z javnostjo, razvijanjem ponudbe, kvaliteto storitev in drugimi aktivnostmi želeli izboljšati.

V povezavi s temi ugotovitvami je vključitev izgradnje interne obvoznice v srednjeročne planske dokumente — družbeni plan SOB Šmarje, srednjeročni plan krajevne skupnosti in Zdravilišča kot prednostne naloge povsem logično, če gre pri tem za zagotavljanje enega temeljnih pogojev za obstoj in nadaljnji razvoj prednostne panoge — turizma na področju občine.

Multiplikativen učinek turistične dejavnosti, ki se kaže v pozitivnih vplivih na razvoj in uspešnost gospodarjenja vrste drugih panog in dejavnosti, je končno tudi v naši sredini prodrli v ospredje in okolje v katerem opravljamo našo dejavnost poizkuša slediti bolj kot doslej ciljem izgradnje integralnega turističnega proizvoda v občini z zagotavljanjem boljše ravni storitev in proizvoda drugih, za uspešno trženje v turizmu nepogrešljivih dejavnosti.

Tako so aktivnosti za izgradnjo obvoznice v polnem teku, pripravljena je projektna dokumentacija, pridobivajo se soglasja, prav tako pa tudi ostala dokumentacija, ki je potrebna za pričetek del. Seveda je še vrsta nerešenih vprašanj v zvezi s praznitvijo trase obvoznice pri čemer računamo na aktiven in korekten poslovni odnos prizadetih dejavnosti. Interna obvoznica pomeni namreč hkrati zagotavljanje bistvenih pogojev za normalno obratovanje nastajajočega trgovsko poslovnega centra. Ker se srečujemo pri izgradnji poslovnega centra in objektih na obvoznici z istimi partnerji pričakujemo sporazumno rešitev, ki bo ščitila širši poslovni interes vseh partnerjev in ne bi smela biti neuresničljiva.

V primeru normalnega odvijanja postopka izgradnje, ki predstavlja tekoče reševanje vseh še odprtih vprašanj lahko pričakujemo, da bo precejšen del aktivnosti na tem projektu opravljen že to leto, popolnoma dokončan pa bo do pričetka prihodnje sezone. Ta pričakovanja naj ne bi bila prisotna le v našem kolektivu temveč kot zelo pomembna podlaga za nadaljnji razvoj Rogaške Slatine tudi v kraju in drugih soodvisnih dejavnosti.

Milan Zagoda

Razvojna in kadrovska politika s poudarkom na razvoju turizma in drobnega gospodarstva

Občina Šmarje pri Jelšah spada med turistične občine, saj ustvarja skoraj 13% družbenega proizvoda s turizmom in dosega 5,3% vseh nočitev v Sloveniji. Največji delež družbenega proizvoda dosega sicer industrija, vendar na tem področju v naši občini ne moremo pričakovati občutne rasti v prihodnosti.

23. marca 1988 je bila v Šmarju pri Jelšah Konferenca ZK, na kateri je bila poglobljena točka dnevnega reda tudi zgoraj zapisan naslov. Člani konference so soglašali, da je ravno razvoj turizma in drobnega gospodarstva postal eno izmed udarnih področij njihovega nadaljnjega dela, saj sta ti dve panogi opredelili kot stratiški panogi nadaljnje razvoja naše ob-

čine. Zavedajo se, da vsakršno prestrukturiranje gospodarstva zahteva občutno več kreativnosti in znanja, zato so tudi grajali kadrovska politika, ki posveča premalo pozornosti kvalitetnemu izobraževanju kadrov, še zlasti tistih z višjo in visoko izobrazbo. V občini Šmarje pri Jelšah opada na število zaposlenih le 4% zaposlenih delavcev z višjo in visoko izobrazbo, kar je odločno premalo, če hočemo premostiti nerazvitost, s katero se že predolgo otepamo. Člani konference so bili mnenja, da je edino znanje ustrezna in vzpodbudna vstopnica za nadaljnji razvoj, tako na splošno, kot tudi konkretno za pospešeni razvoj turizma in drobnega gospodarstva.

Največji center turistične ponudbe v občini je Zdravilišče Rogaška Slatina, zato se bomo še za hip pomudili pri problemih, s katerimi se srečuje panoga turizma v težavani pričakujuči gospodarski situaciji.

Zdravilišče ustvarja s kapaciteto okrog 1500 ležišč skoraj 90% dohodka od turizma v občini. V letu 1987 smo v Rogaški Slatini dosegli 343.558 nočitev, kar pa predstavlja komaj 90% ustvarjenih nočitev v letu 1986. Vzrok za padanje števila nočitev najdemo gotovo v nižjem življenjskem standardu naših prebivalcev, kar povzroča veliko manjši obisk domačih gostov. Za število nočitev tujih gostov pa lahko celo ugotovimo, da počasi, a nenehno raste. Tuji turisti pa so vendarle ponavadi gostje višjega ranga, so zahtevni in manj prilagodljivi in zahtevajo storitve na takšnem nivoju, kot so vajeni doma. Ali se resnično dovolj trudimo, da bi jim ustregli? Pestil nas slaba oz. neustrezna organiziranost, kvaliteta turistične ponud-

be pa še zmeraj šepa. Seveda bi bilo napak grajati in kritizirati kar vse po vrsti, vendar pa se moramo zavedati, da še zmeraj nismo izstisnili iz sebe vse energije in izčrpali vsega truda in fantazije, ter da se z obstoječim stanjem, kljub že storjenemu, ne smemo zadovoljiti.

Na Konferenci ZK je spregovoril tudi njen član, generalni direktor Zdravilišča, tov. Darko Bizjak. Kljub njegovemu mnenju, da je gospodarska situacija grozljiva, da je osnovni problem jugoslovanskega gospodarstva zgrešen gospodarski razvoj, in da tudi

v Sloveniji ni posluha za turizem kot gospodarsko panogo, pa je pohvalil klimo, ki jo naši občani vzdržujejo do turizma, za katerega meni, da postaja resnično vse pomembnejša panoga v občini. Zaključil je, da smo v zdravilišču sami do sebe zelo kritični in da si prizadevamo, da bi težave, s katerimi se srečujemo, tudi odpravili.

Čeprav izzveni nekoliko patetično, pa naj bodo te njegove besede vendarle vodilo vsem nam, ki za turizem delamo in od turizma živimo, saj si verjetno vsi le ne prizadevamo dovolj.

Amadeja Dobovišek, dipl. nov.

KONČNO SMO DOČAKALI

Od začetka meseca aprila je Rogaška Slatina bogatejša za lokal zabavnega karakterja. Zdravilišče je skupaj s Koncertno direkcijo iz Zagreba oziroma z njunima članoma, N. Rajišičem in D. Komcem, odprla Dancing bar v kletnih prostorih restavracije Sonce. Lokal ima 60 sedišč in obratuje - razen ponedeljka - vsak dan od 20. ure do 2. ure ponoči.

S tehničnim direktorjem zdravilišča, tov. Ludvikom Prahom, smo spregovorili o osnovni ideji in ponudbi tega novega lokala.

— Kako se je končno sploh rodila zamisel o nastanku Dancing bara, glede na to, da bi ga Rogaška potrebovala že zdavnaj poprej?"

Prah: "Takšen lokal smo v Rogaški zares potrebovali in tega smo se vsi zelo dobro zavedali. Začasno smo potrebo po takšnem lokalu skušali rešiti z Evergreen klubom, vendar se je kmalu izkazalo, da prostori niso primerni. Člani koncertne direkcije, ki so v Evergreenu vrteli glasbo, so predlagali nov lokal. Sami so adaptirali in kompletno opremili kletne prostore Sonca, v novem lokalu pa odgovarjajo za program, red in vstopnino. Zdravilišče pa je prevzelo skrb nad gostinskimi storitvami".

— Kaj pomeni pridobitev Dancingbara za Rogaško Slatino in po čem se morda razlikuje od ostalih lokalov v naših krajih?"

Prah: "Pridobitev novega lokala pomeni vsekakor popestritev izvenpensionske ponudbe za zdraviliške goste. Gostje v Rogaško ne hodijo le na zdravljenje, temveč si zmeraj bolj želijo tudi zabave. Menim, da bo otvoritev Dancing bara vsaj delno popestrila njihov prosti čas, oz. njihovo bivanje v našem zdravilišču.

Ko bomo pri Soncu preuredili še keg-ljišče, bo počasi uresničena tendenca, naj bi kompleks Sonce postal nekakšen mali zabaviščni center.

Od ostalih lokalov se Dancing bar razlikuje zlasti po glasbi, ki je na kvalitetnem nivoju in je raznovrstna, saj se prilagaja okusu obiskovalcev. Naslednja stvar, ki povzdiguje nivo lokala je izbor pijač, ki jih postrežejo. Omeniti gre predvsem boljša buteljčna vina, cocktaile, fize, flipe in coblerje (slednje pijače so narejene na bazi alkohola, sadja, sladoledov, smetane in ledu).

— Ali menite, da so gostje zdravilišča dovolj obveščeni o ponudbi Dancing bara, oziroma o njegovi tvoritvi?"

Prah: "Menim, da gostje še zmeraj niso dovolj informirani. Obveščamo jih sicer preko tedenskih informacij, ki jih vsak gost dobi v svojo sobo, obvestila so posredovana tudi preko sredstev javnega obveščanja, preko plakatov in letakov. Vse te oblike informiranja pa niso zadostne. Zato apeliram na naše sodelavce, naj vsak pogovor z gosti izkoristijo za informiranje o tej pridobitvi in razširitvi ponudbe, kakor tudi o ostali ponudbi Zdravilišča. Menim, da je velika hiba naših zaposlenih, da se premalo ukvarjajo z gosti.

Glede informiranja gostov pa bi dodal še to, da bomo v hotelih kmalu uredili videotekst, kjer bomo na posebnem internem televizijskem kanalu gostom posredovane vse informacije o zdravilišču."

Amadeja Dobovišek, dipl. nov.

POROČILO IN OPAŽANJA NA SEJMU CRB V MÜNCHNU OD 5. DO 14. 2. 1988

Vsako leto je v Münchnu na Velikem sejmišču sejem prikolic, plovil in turistične ponudbe. Slovenska zdravilišča je zastopala turistična organizacija FIT.

Da bi si sploh lahko predstavljali, kako ogromen je ta sejem, moram povedati, da zavzema površino 12 sejemskih prostorov, in sicer jih je 9 rezerviranih za prikolice in avtodome ter plovila, seveda z vso opremo, ki spada zraven, medtem ko so 3 ogromne dvorane namenjene turističnim agencijam in posameznim državam.

Jugoslavija je imela precej velik, vendar žal precej neurejen paviljon, v katerem so bili tudi prospekti zdravilišč, med njimi tudi iz Rogaške Slatine. Organizacija FIT je imela svoj razstaveni prostor s posvetovalnim pultom za zdravilišča. V katalogu te organizacije so predstavljena zdravilišča iz skoraj vseh evropskih držav. Katalog je tiskan v nemškem jeziku, sedaj pa so ga pripravili tudi v angleščini, saj širijo ponudbo tudi na angleško govoreče področje. Od jugoslovanskih zdravilišč so v katalogu preko Zveze naravnih zdravilišč predstavljena slovenska naravna zdravilišča, iz drugih republik pa lgallo.

V posvetovalnici smo bili poleg predstavnice FIT še predsednik Abano Term iz Italije ter madžarskih zdravilišč. Slovenijo sva zastopala z dr. Pečetovo. Informacije smo dajali od 9. ure do 6. ure zvečer.

Naj navedem nekaj opažanj!

Italijanska zdravilišča imajo v Nemčiji že dolgoletno tradicijo in zato so tudi najbolj iskana. Takoj za njimi so madžarska zdravilišča. Jugoslavijo poznajo Nemci predvsem zaradi obale, medtem ko je notranost manj znana, vendar moram reči, da so se najbolj zanimali za Rogaško Slatino. Ljudje, ki so že obiskali naše zdravilišče, so nas pohvalili, saj so bili zadovoljni.

V tej ogromni ponudbi programov se je izredno težko prebiti. V veliko pomoč nam je bil plakat s sliko človeka in označenimi posledicami pomanjkanja magnezija, ki je vzbujal zanimanje. Imeli smo manjšo količino mineralne vode in so jo lahko najbolj "žejni" poskusili.

Največje povpraševanje je bilo namenjeno avtokampom. Ljudje, ki imajo svoje avtomobilske prikolice oz. avtodome, so ogreti za tak način dopusta in jih je težko oz. nemogoče spraviti v hotel. Zanimanje za avtokampe je bilo tako veliko in menim, da bi naše zdravilišče moralo urediti moderen avtokamp v bližnji okolici. To bi bila investicija, ki bi se poplačala že v enem letu. Razširili bi ponudbo med go-

ste, ki sicer potujejo mimo Rogaške Slatine in ne koristijo naših zdravstvenih uslug in ne pijejo mineralne vode.

S prospekti, ki sem jih imel s sabo, niso bili zadovoljni. Izjema je bil dober prospekt, ki ga je izdala Zveza naravnih zdravilišč, vendar je žal tudi ta brez objavljenih cen. Nedopustno je, da ima naše zdravilišče prospekt (dobil sem jih nekaj sto), kjer je na naslovni strani slika grabljic sena v narodni noši, pa še ta ni slovenska, na hrbtni strani pa so hoteli.

Menim, da je mineralna voda Donat-Mg osnova našega zdravilišča in da je

njen zdravilni učinek tisti, s katerim lahko in moramo delati reklamo. Hotelov, kot so naši, je povsod, oz. še čisti boljših. Okleniti se moramo našega Donata, saj si kot tako bogata mineralna voda to zasluži. Donat ne bo zdravilna voda, če je ne bomo zdravstveni in vsi delavci zdravilišča dovolj cenili, raziskovali in ji dali pravo mesto. Ne moremo drug brez drugega in skrajni čas je, da združimo finančna sredstva za skupno reklamo, saj bomo le tako lahko dosegli uspeh v veliki svetovni ponudbi.

Dr. Jože Kokovnik - internist

Poročilo o delu centra za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod v času od 1. VII. 1986 do 31. XII. 1987

"Center za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod" (v nadaljnjem imenovan CENTER) je o svojem delu poročal samoupravnim organom zdravilišča in njegovim vodilnim delavcem z letnimi poročili, ki so se vklapljal v pisni del letnih bilanc. Zadnje poročilo CENTRA te vrste je bilo predloženo za prvo polovico leta 1986, ko je CENTER zaključil svojo dejavnost za čas, ko je imel svoj delovni sedež v Mariboru, v okviru VTO-kemijska tehnologija tehniške fakultete mariborske Univerze. Glede na to, da je CENTER pričel s svojim delom v Mariboru 1968, je tedaj deloval na ta način praktično celih 18 let, pri čemer je prvi dve leti deloval kot skupna strokovna služba tudi za zdravilišče Radenska.

Glede na to, da se je pokazala vse večja potreba po raziskavah s področja biomedicinskega vrednotenja sestavin mineralnih vod, kar je sovpadalo s potrebo, da se v te raziskave čimbolj neposredno vključijo medicinski strokovnjaki zdravilišča, obenem pa so se poslabšali pogoji za delo CENTRA v Mariboru (upokojitev analitika CENTRA dipl. ing. Vere Ozim, prostorska stiska na VTO-kem. tehnologija, nemožnost ustanovitve Balneološkega inštituta SRS v okviru mariborske univerze itd.), je dozorela misel o prenosu sedeža CENTRA neposredno v Rogaško Slatino. Določene kadrovske spremembe v samem zdravilišču so ta proces s svoje strani še bolj nakazovale.

Zaradi še nerešenih prostorskih in drugih problemov v zdravilišču laboratorijski prostori CENTRA, vodstvo CENTRA, urejen oddelek za knjižnico in dokumentacijo, administrativna ureditev CENTRA, registracija novih

raziskovalcev-zdravnikov zdravilišča z vpisom v razvid raziskovalcev pri Komiteju za tehnologijo in raziskovalno dejavnost SRS itd., je po prekinitvi dejavnosti CENTRA v Mariboru, t.j. po 1. VI. 1986, tudi nadaljnje organizirano delo CENTRA v celoti zastalo praktično vse do konca leta 1986. V tem času so bila sicer opravljena še nekatera strokovna dela, kot npr. velika kemijska analiza mineralne vode TEMPEL, predvsem pa smo proučevali možnosti, katero dejavnost bi lahko še v naprej opravljali — po preselitvi CENTRA v zdravilišče Rogaška Slatina — v okviru VTO-kemijska tehnologija za potrebe CENTRA oz. zdravilišča. Ugotovili smo, da bi iz povsem praktičnih razlogov to bile predvsem nekatere specifične naloge iz procesne tehnike in tehnologije, povezane s tehnologijo izkoriščanja in priprave mineralnih vod, ter zlasti

tiste fizikalne-kemijske analize mineralnih vod, ki bi naj imele v bodoče podpis univerze v Mariboru, ko gre za analize, ki se objavljajo na nalepkah steklenic (etiketah):. Prav tako bi se v podobnem smislu na univerzi opravljale tiste analize oz. raziskave, za katere bi bilo umestno, da imajo podpis univerzitetnih ustanov. Vsa druga dejavnost pa naj bi se prenesla v CENTER v Rogaško Slatino, pri čemer bi bil poudarek predvsem na biokemijskih raziskavah povezanih z delovanjem vode DONAT Mg, v prvi vrsti v zvezi z njegovo veliko vsebnostjo Mg-ionov. Da pa bi to lahko zares realizirali, je bilo potrebno rešiti vrsto pomembnih vprašanj.

Delo CENTRA v letu 1987

V letu 1987 smo morali predvsem rešiti vrsto praktičnih vprašanj, ki bistveno vplivajo na možnost učinkovitega dela CENTRA v zdravilišču Rogaška Slatina:

- zaradi trenutne nezmožnosti drugačne rešitve je bil imenovan za v.d. direktorja CENTRA prof. dr. Vojko Ozim,
- dipl. ing. Čoh Vlado je bil imenovan za raziskovalca v CENTRU in na ta način premeščen v CENTER iz dosedanjega delovnega mesta v nalivalnici,
- Dušica Cimperšek je bila premeščena z delovnega mesta v sprejemni pisarni terapije v CENTER, kjer je prevzela organizacijo administracije, obenem pa vodstvo in organizacijo strokovne knjižnice in začasno tudi dokumentacije, ki se morata ustrezno urediti v skladu z zahtevami RSS oz. Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost.

Glavno pa so bili nerešeni prostorski problemi, tako za kemijski laboratorij, ki ne more delovati v prostorih kliničnega laboratorija, kot tudi prostori administracije, knjižnice in dokumen-

talistike. Po mnogih skupnih prizadevanjih smo do konca leta 1987 uspeli rešiti vsa glavna vprašanja in sicer:

- fizikalno-kemijski laboratorij CENTRA se bo uredil v prostorih bivše menze delavcev v zdravstvu, poleg kliničnega laboratorija,
- v isti prostorih bo oddeljen predel na voljo administraciji CENTRA,
- začasen administrativni prostor (pisarno) CENTRA smo pridobili v drugem nadstropju Strossmayerjevega doma, ki smo ga tudi ustrezno opremili, da je takoj lahko začel delovati. V njem bo tudi arhiv CENTRA.

Do 1. VII. 1987 smi uspeli formirati raziskovalni svet in kolegij CENTRA, ki je koncipiral tematiko za prvih deset razvojno-raziskovalnih nalog, s katerimi smo — po določitvi ustreznih nosilcev nalog — tudi pričeli z delom. Te naloge so bile naslednje:

1. Projekt Mg voda: bilanca magnezija pri poskusnih živalih.
Nosilec: prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med.
2. Mg voda kot inhibitor urolitijaze.
Nosilec: mag. sc. Ana Prevorčnik, spec. biok. med.
3. Vpliv mineralne vode Donat Mg na kinetiko hepato-biliarnega trakta.
Nosilec: dr. Bojan Glavnik, spec. gastroenterolog.
4. Uporaba Donata Mg v pripravah za kolonoskopski pregled.
Nosilec: dr. Jože Lavrič, internist gastroenterolog.
5. Elektroliti pri kolesarskem maratonu in pri hokejistih.
Nosilec: prof. dr. Herbert Zaveršnik, dr. med.
6. Vpliv Donata Mg na krvni pritisk.
Nosilec: dr. Jože Kokovnik, internist.
7. Transabdominalna segmentna vizualizacija spinalnega kanala L/SH s pomočjo ultrazvoka (med dvema L/SH vretencema) in vizualizacija spinalnega kanala z dorzalne strani.
Nosilec: dr. Mladen Gorički, spec. radilog.
8. Skladiščenje in tehnološka prirava mineralnih vod pred vstaklenjenjem.
Nosilec: prof. dr. Vojko Ozim, dipl. ing.
9. Racionalizacija pranja steklenic v TOZD Polnilnici.
Nosilec: ing. Aleksander Skale.
10. Optimiranje transporta mineralne vode in CO₂-plina od vrelic do polnilnice.
Nosilec: Zlatko Ogrizek.

Poleg posamičnih nosilcev navedenih razvojno-raziskovalnih nalog sodelujejo pri njih praviloma teami ustreznih strokovnjakov iz zdravilišča in raz-

nih inštitutov KC univerze v Ljubljani, s katerimi sklepa CENTER ustrezne pogodbe o sodelovanju. Posamične naloge sofinacira Občinska raziskovalna skupnost Šmarje pri Jelšah, seveda pa večji del stroškov pokriva Zdravilišče Rogaška Slatina na osnovi medtozdovskega sporazuma o financiranju razvojno-raziskovalne dejavnosti zdravilišča (CENTRA). Poleg dela pri navedenih raziskovalnih nalogah smo posvetili mnogo skrbi ureditvi in opremitvi fizikalno-kemijskega laboratorija CENTRA, kot tudi ureditvi knjižnice in INDOK-centra, ki so sestavni del CENTRA. V ta namen smo si ogledali ureditve knjižnice INDOK centra raziskovalne enote Zavoda za zdravstveno varstvo v Mariboru, ki ima po oceni republiških organov vzorčno urejeno raziskovalno enoto.

V toku leta 1987 smo postopoma pričeli s selitvijo dela opreme CENTRA iz Maribora v Rogaško Slatino, seveda odvisno od že razpoložljivih prostornih možnosti v Rogaški Slatini. Tako smo preselili del laboratorijske opreme in strokovne dokumentacije, ostalo pa bo sledilo v toku leta 1988, po ureditvi laboratorija in knjižnice v zdravilišču.

a) raziskovalci s polnim delovnim časom:

1. Čoh Vlado, dipl. ing.

b) raziskovalci, ki so delno zaposleni z raziskavami:

1. prof. dr. Herbert Zaveršnik, dr. med.
2. dr. Jože Lavrič
3. dr. Jože Kokovnik
4. dr. Mladen Gorički
5. Domagoj Jerkovič
6. dr. Tepeš Bojan
7. dipl. ing. pharm. Jurjec Damijan

c) zunanji sodelavci:

1. prof. dr. Vojko Ozim, dipl. ing.
2. Vera Ozim, dipl. ing.
3. prof. dr. Valter Doleček, dipl. ing.
4. prof. dr. Bogdan Volavšek, dipl. ing.
5. prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med.
6. mag. sc. Ana Prevorčnik, spec. biok. med.
7. dr. Bojan Glavnik

Glede na razvojno-raziskovalno dejavnost, s katero smo pričeli po 1. VII. 1987 po prikazanih raziskovalnih nalogah, smo vse nosilce zaprosili za začasno poročilo o opravljenem delu v letu 1987, o katerem pa še ne moremo poročati, ker bodo ta poročila zbrana v celoti šele do sredine februarja 1988. Lahko pa zatrdimo, da večji del nalog — po začetnih težavah — očitno uspešno poteka.

Glede na podano poročilo smatramo, da smo na pravi poti, da bomo lahko skladno z objektivnimi kadrovske in materialnimi možnostmi, za-

Dne 22. XII. 1987 smo imeli uradno inšpekcijo delovnih pogojev in organizacije dela CENTRA s strani Komisije za raziskovalno dejavnost pri IS SRS. V inšpekciji sta sodelovala prof. dipl. ing. Meliharjeva in dipl. ing. Gspanova. Po podrobnem ogledu delovnih pogojev in po seznanitvi s konceptom dejavnosti CENTRA, ki smo jima ga predložili, sta imela v splošnem zadovoljiv vtis, opozorili pa sta izrecno na sledeče:

1. Imeti moramo urejen INDOK, ki ga naj vodi visoko kvalificiran strokovnjak.
2. Raziskovalce moramo opredeliti:
 - raziskovalci s polnim delovnim časom,
 - raziskovalci, ki so delno zaposleni z raziskavami (naši zdravniki, farmaceuti),
 - raziskovalci — zunanji sodelavci (sodelavci VTŠ iz Maribora ter UKC Ljubljana ter ostali).

Ob koncu leta 1987 smo uspeli z vpisom v razvid raziskovalcev pri Komisiji za raziskovalno dejavnost naših sledečih sodelavcev:

Reg. št.
raziskovalca

a) raziskovalci s polnim delovnim časom:	
1. Čoh Vlado, dipl. ing.	7944
b) raziskovalci, ki so delno zaposleni z raziskavami:	
1. prof. dr. Herbert Zaveršnik, dr. med.	7950
2. dr. Jože Lavrič	7949
3. dr. Jože Kokovnik	7952
4. dr. Mladen Gorički	7951
5. Domagoj Jerkovič	7947
6. dr. Tepeš Bojan	7942
7. dipl. ing. pharm. Jurjec Damijan	7946
c) zunanji sodelavci:	
1. prof. dr. Vojko Ozim, dipl. ing.	1667
2. Vera Ozim, dipl. ing.	1668
3. prof. dr. Valter Doleček, dipl. ing.	0869
4. prof. dr. Bogdan Volavšek, dipl. ing.	0456
5. prof. dr. Dražigost Pokorn, dr. med.	2723
6. mag. sc. Ana Prevorčnik, spec. biok. med.	3892
7. dr. Bojan Glavnik	7943

stavljene program dela CENTRA v novih delovnih in kadrovske pogojih v okviru Zdravilišča Rogaška Slatina, uspešno izvajali. S tem bomo doprinesli tako razvoju obravnavane stroke kot zlasti še k utrditvi ugleda in uspešni dejavnosti našega zdravilišča, saj želimo že doslej dosežene rezultate Zdravilišča Rogaška Slatina na biomedicinskem področju ne le znanstveno prikazati, temveč predvsem tudi znanstveno utemeljiti.

V.d. direktor centra
Prof. dr. Vojko Ozim,
dipl. ing., l.r.

Kaj so pokazale ankete

O POTREBAH DELAVCEV Zdravilišča v zvezi s stanovanji, stanovanjskimi posojili, zdravljenjem in letovanjem, ki smo jih posredovali vsem delavcem meseca februarja tega leta. V določenem roku smo do 1200 izstavljenih anket dobili le 223 vrnjenih, naknadno (še mesec dni pozneje) pa še 84 anket, skupaj torej 307 anket.

Zbrali smo podatke, jih obdelali in dobili naslednjo sliko potreb delavcev na omenjenih področjih.

Stanovanja

Za stanovanje bo — glede na ankete — prosilo 57 delavcev, od tega 19 delavcev za 1-sobno, 6 delavcev za 1 1/2 sobno, 20 delavcev za 2-sobno, 5 delavcev za 1/2 sobno, 6 delavcev za 3-sobno in 1 delavec za 4-sobno stanovanje.

Naše mnenje pa je, da se vsi delavci, ki bodo prosili za stanovanje, niso odzvali na anketo.

Kajti, lani je bilo v naši DO 84 prosilcev za stanovanja, 9-tim prosilcem je bilo stanovanjsko vprašanje rešeno, zato letos pričakujemo podobno število prosilcev, kot je bilo lani.

Stanovanjska posojila:

Za stanovanjsko posojilo bo po anketi, prosilo 125 delavcev in sicer 60 delavcev za novogradnjo, 65 delavcev

pa za adaptacijo. Vsi delavci, ki so izpolnili navedeno postavko, niso navedli željenega zneska kredita. Od tistih delavcev, ki so navedli znesek, je bil najnižji željen znesek pri novogradnji 1.000.000.— din, najvišji pa 15.000.000.— din; pri adaptaciji je bil najnižji željen znesek 700.000.— din, najvišji pa 20.000.000.— din in nekajkrat 15.000.000.— din in 10.000.000.—. Tako bi potrebna željena sredstva za kredit znašala 436.000.000. (t.j. 43,6 starih milijard), od tega 176.000.000.— za novogradnjo in 260.000.— za adaptacijo. Iz teh podatkov je tako razvidno, da so potrebe za kredit za adaptacijo pri naših delavcih precej večje kot potrebe za kredit z novogradnjo. Za primerjavo naj povem, da je lani prosilo za stanovanjski kredit 124 delavcev naše DO.

Zdravljenje

Za (pomoč za) zdravljenje bi letos, glede na ankete, prosilo 65 delavcev.

Za to pomoč je lani prosilo 43 delavcev. Letos se pa, izgleda, ponovno obeta precejšen porast potreb po tej pomoči.

Preventivno sistematski pregledi:

Iz anket je razvidno, da si večina delavcev — anketiranih želi, da bi se

preventivno sistematski pregledi nadaljevali (119 delavcev) s tem, da nekateri med njimi menijo, da naj bi bili pregledi bolj pogosti npr. vsako leto, vsako drugo, tretjo, peto, deseto leto ali od 25., 30. (največ predlogov) 35., 40. leta starosti naprej, ali po 5-letih delovne dobe (v DO) ali ne glede na starost, torej, naj bi bilo ti pregledi tudi za mlajše delavce.

Opozorili bi še na dejstvo, da dosti delavk predlaga tudi ginekološki pregled — ta pregled se predlaga celo namesto proslave ob 8. marcu — Dnevu žena.

Ostali predlogi se nanašajo na specialistične preglede po potrebi ali po želji delavca; za ogrožena delovna mesta oz. po rizičnih skupinah delavcev; ali da bi bili tudi delavci Zdravilišča vključeni v aktivni oddih, ne pa, da ga Zdravilišče izvaja le za druge; predlaga se tudi pregled pri ortopedu, zobozdravniku, za poklicne bolezni, MPAO.

Navedene dodatne predloge je poslalo 52 delavcev.

Z izstavljenjo anketo smo dobili prikaz potreb delavcev Zdravilišča v zvezi z omenjenimi področji oz. vzorec, ki ga posredujemo vam. Na koncu leta pa bomo lahko ugotovili, koliko se bodo dejanske potrebe pokrivala s temi, rpikazanimi z anketo.

MM

Kaj je INDOK

S preselitvijo sedeža Centra za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod iz Maribora v Rogaško Slatino, se je za našo delovno organizacijo odprlo novo področje dela. Od leta 1973 je pri tehniški fakulteti v Mariboru deloval center, ki ga je ustanovilo Zdravilišče Rogaška Slatina. Raziskoval je kemijsko-tehnološke lastnosti mineralnih vod, vodil pa ga je prof. dr. Vojko Ozim, ki tudi sedaj opravlja funkcijo v.d. vodje centra.

Vedno ostrejši pogoji na trgu zdraviliško-medicinske ponudbe postavljajo pred naš kolektiv zahteve po odkrivanju in utemeljevanju uspešnosti zdravljenja številnih bolezni z našo mineralno vodo. Konkurenca, zlasti na zunanem trgu, si na vse načine prizadeva zmanjšati vrednost naše slatine. Brez znanstveno dokumentiranih raziskav vedno težje ohranjamo tristoletni sloves in zdravilnost naših voda.

V okviru Zdravilišča prenovljeni razvojni oddelek bo dosedanja raziskovalna prizadevanja razširil še na biomedicinske raziskave, ki lahko ponovno oživijo sloves naše vode.

Poleg velikih možnosti, ki jih s tem ponuja taka razvojna dejavnost, so z razširitvijo delovanja Centra združene tudi številne obveznosti. Delovanje vsake raziskovalne enote v Jugoslaviji mora zadostiti mnogim zakonskim pogojem.

Med temi so najpomembnejši:

1. Team strokovnjakov z ustrežno izobrazbo (zdravniki, biokemiki, tehnologi).
2. Prostor za izvajanje raziskav.
3. Čvrst raziskovalni plan.
4. Zagotovljena finančna sredstva.
5. INDOK služba in specialna knjižnica.

Znanje postaja najpomembnejši družbeno-razvojni dejavnik. V razvitih državah predstavlja že 2/3 čistega dohodka. Zmanjšuje se delež manualnega dela in narašča število tistih v belih oblekah, ki delajo z glavo. Že dalj časa opažamo poplavo novih dognanj, ki jih lahko enačimo z informacijami. Značilna je njihova eksponentna rast, ki dosega že tako pospeševanje, da se vsakih pet let podvoji.

Zakladnica človekovega znanja je že tako obsežna, da je težko obvladati. Zato so v vseh raziskovalnih oddelkih osnovne posebne službe imenovane INDOK. To je informacijsko-dokumentacijsko-komunikacijska dejavnost, ki ima nalogo hitrega posredovanja informacij. Z raziskovalnim delom se v svetu ukvarja armada znanstvenikov, mnogi proučujejo enake ali podobne probleme. Že davno je minila era velikih individualnih izumiteljev (Edison, Tesla, Einstein idr.). Danes je razvoj plod kolektivnega dela. Navadno problem razrešijo tako, da dodajo nova dognanja kot kamenčke v mozaiku in novo znanje je rojeno. Ker je raziskovalno delo dolgotrajno, naporno in drago, je zelo pomembno, da so vsi raziskovalci, ki proučujejo določeno stvarino, sproti obveščeni o vseh novostih.

Z informatiko na splošno razumemo teorijo zbiranja, selektiranja, formalne in vsebinske obdelave, shranjevanja, iskanja in širjenja predvsem znanstvenih, tehničnih in strokovnih novosti, z enim samim ciljem, da zagotovimo čim hitrejši prenos informacij k uporabniku.

Poleg INDOK dejavnosti pa mora imeti vsaka razvojna skupina tudi svojo

specialno knjižnico. Ta mora biti urejena po predpisih, ki veljajo za vse raziskovalne enote. Naša knjižnica še ni tako urejena, o čemer nas je prepričal nedavni obisk inšpekcije iz Raziskovalne skupnosti SRS. Z rešitvijo prostorskih tegob bo tudi na tem področju možen korak naprej. S preureditvijo in katalogizacijo naše biblioteke želimo našim raziskovalcem in strokovnjakom omogočiti enostavnejši dostop do znanja. V načrtu imamo tudi nakup računalnika, na katerega bomo postopoma prenašali celoten knjižni fond. Računalnik namreč ne omogoča samo izboljšanja evidence gradiva, temveč predvsem hitro iskanje potrebnih informacij, člankov iz revij in obdelave raziskovalnih tem.

Cimperšek Dušica

POGLAVITNE ZNAČILNOSTI OSNUTKA PRAVILNIKA O INOVACIJSKI DEJAVNOSTI

Osnutek Pravilnika o inovacijah ureja določena vprašanja realizacije, izkoriščanja in vrednotenja ustvarjalnosti v združenem delu. Njegov namen je, da bi se v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev normativno celovito uredilo področje inovacijske dejavnosti v Zdravilišču. Eno temeljnih vprašanj tega pravilnika je sigurno ustrezno vrednotenje ustvarjalnosti in nagrajevanja ustvarjalcev.

Delavcu, katerega stvaritev (inovacija, racionalizacija itd.) je prispevala k razvoju in povečanju produktivnosti dela in ustvarjanje razmer za uvajanje znanstvenih oz. tehničnih dosežkov v delovnih proces ter s tem k povečanju dohodka TOZD, gre pravica do posebnega plačila za ustvarjalnost.

Delavci v združenem delu imajo pravico in obveznost, da pri uporabi, upravljanju in razpolaganju z družbenimi sredstvi ustvarjajo materialne in druge pogoje za trajno pospeševanje in razvoj inovacijskega, racionalizatorskega in drugega ustvarjalnega dela.

Delavci pa morajo sočasno ustvariti tudi razmere za uporabo dosežkov ustvarjalnega dela v proizvodnji in pri drugem držbenem delu (iz Zakona o združenem delu).

V splošnih določbah osnutka je opredeljeno osnovno izhodišče, da je inovacijska dejavnost sestavni del rednega dela v TOZD in da je v njenem interesu, da organizira inovacijsko dejavnost, katere namen je povečanje dohodka in spodbujanje vseh delavcev k ustvarjalnosti.

V poglavju II z naslovom Vrste inovacijskih stvaritev in pravice, s katerimi se lahko le-te zavarujejo, so opredeljeni pojmi patenta, modela in vzorca,

Preventivno sistematski pregledi naših delavcev v letu 1987

Oktobra in novembra 1987 so se izvajali preventivni sistematski pregledi za naše delavce, ki so bili rojeni leta 1950 in 1951. Do tega pregleda jih je bilo tako upravičenih 71 delavcev, vendar smo dobili vrnjene anketne liste; iz katerih so razvidni vsi v nadaljevanju prikazani podatki; le za 54

delavcev, kar pomeni 76% od vseh upravičenih.

V naslednji tabeli prikazujemo število delavcev, ki so bili na omenjenem pregledu, ki niso bili na tem pregledu in ki bi lahko bili, pač glede na izpolnjene anketne liste (ki ga je izpolnil zdravnik, ki je delavca pregledal), ločeno po TOZD-ih.

Štev. delavcev	zdrav.	gost.	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj	v %
			1	2	3			
upravičeni do pregleda	12	33	45	15	6	5	71	100
so bili na pregledu	10	21	31	12	6	5	54	76
niso bili na pregledu	2	12	14	3	—	—	17	24

Iz tabele je razvidno, da so iz TOZD-a Vzdrževalna dejavnost in DS skupnih služb in šli na pregled vsi delavci, ki so bili do njega upravičeni. Največji osip je bil v TOZD Zdravil. dejavnost - gostinstvo, kjer dobra tretjina delav-

cev ni šla na pregled, v TOZD-u Polnilnica pa petina delavcev.

Glede zdravstvenega stanja pregledanih delavcev, so nam podatki pokazali naslednjo sliko:

Zdravstveno stanje je	zdrav.	gostin.	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj	v %
			1	2	3			
dobro	2	10	12	6	2	1	21	39
zadovoljivo	8	9	17	6	4	4	31	57
slabo	0	2	2	0	0	0	2	4
Skupaj	10	21	31	12	6	5	54	100

Na splošno zdravstveno stanje pregledanih delavcev ni kritično ali alarmantno, saj ima več kot polovica (57%) zadovoljivo zdravstveno stanje, več kot tretjina (39%) ima dobro zdravstveno stanje in le 2 delavca imata slabo zdravstveno stanje. Oba delavca sta zaposlena v TOZD-u Zdraviliška dejavnost - gostinstvo, kjer je zaposleno tudi največ delavcev z dobrim zdravstvenim stanjem. Ven-

dar če procentualno pogledamo, je največ pregledanih delavcev z dobrim zdravstvenim stanjem v TOZD Polnilnica, saj ima polovica (6) od vseh (12) pregledanih delavcev tega TOZD-a dobro zdravstveno stanje, kar je malce presenetljivo.

Naslednja tabela se nanaša na vrsto bolezni, ki so podane pri posameznem delavcu:

BOLEZEN	zdrav.	gost.	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj
			1	2	3		
invalidnost*	0	0	0	0	0	0	0
težja obolenja	1	0	1	0	0	0	1
kronična obolenja	7	10	17	6	5	3	31
občasna obolenja	1	0	1	0	0	0	1
alkoholizem	0	2	2	0	0	0	2
drugo	0	1	1	3	0	0	4

* invalidnost ni bila tu pri nobenem delavcu ugotovljena, kar pa ne pomeni, da od pregledanih delavcev ni nobenemu priznana invalidnost po sklepu SPIZ-a Celje

Od navedenih obolenj zelo jasno izstopajo kronična obolenja, za katerimi boluje več kot polovica pregledanih delavcev. Pri tem velja opozoriti, da v TOZD Vzdrževalna dejavnost kar 5 delavcev od skupaj 6 pregledanih boluje za kroničnimi obolenji, v enoti zdravstvo pa 7 delavcev od 10 pregledanih.

Razen tega smo letos prvič na osnovi sistematsko preventivnih pregle-

dov dobili podatek o alkoholizmu pri posameznemu delavcu (za 2 delavca iz gostinstva). To pomeni, da se bosta morala delavca, pa tudi njuni nadrejeni, potruditi, da se alkoholizem pri njiju odpravi (zdravljenje), sicer bodo posledice prizadele ne le delavca, pač pa tudi delovno okolje.

Poglejmo še, kaj so zdravniki priporočali pregledanim delavcem:

PRIPOROČA SE:	zdrav.	gost.	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	Skupaj
Pregled pri specialistu	5	12	17	8	1	3	29
Zdravljenje v bolnišnici	0	2	2	0	0	0	2
Zdravljenje v zdravilišču	5	7	12	3	3	2	20
Premestitev na druga dela	0	0	0	0	0	0	0
Omejitev na sedanjem delu	3	8	11	2	4	3	20
Abstinenca od alkohola	0	0	0	1	1	0	2

Iz tabele je razvidno, da so zdravniki največ delavcem priporočali pregled pri specialistu (29), zdravljenje v zdraviliščih (20) in omejitev na sedanjem delu, ki pa se največkrat nanaša na neustrezno prehrano (20). Zanimivo pa je, da pri nobenem pregledanemu delavcu ni izražena oz. ugotovljena potreba po premestitvi na druga dela.

Na vprašanje kako opravljanje navedenih del (ki so bila navedena na anketnem listu za vsakega delavca posebej) vpliva na zdravstveno stanje delavca, se je kar nekajkrat ponovil

odgovor oz. mnenje, da bvi bile potrebne telesne vaje za sprostitvev.

Tokrat smo bolj podrobno obdelali in prikazali podatke dobljene na osnovi preventivno sistematskih pregledov z željo, da se posredno, preko navedenih podatkov, ugotovi pomen organiziranja teh pregledov. Potrebno po še nadaljnjem organiziranju teh pregledov, ki je pri delavcih velika, pa bomo prikazali v drugem članku (o izstavljeni anketi glede zdravstvenih in stanovanjskih potreb naših delavcev).

MM

Podvodna masaža

tehnične izboljšave in koristnega predloga, katerih ustvarjalce je treba ustrezno nagraditi, saj se z njimi pripomore k splošnemu napredku. Nadalje so v tem poglavju tudi določbe o pravicah TOZD in ustvarjalcev za ustvarjene izume, tehnične izboljšave koristne predloge itd.

V naslednjih členih so določbe o samoupravnih organih in strokovnih službah, ki obravnavajo inovacijske predloge.

Poglavje IV opredeljuje postopek prijave, obravnave in sprejemanja inovacijskih predlogov.

Določbe od 60. do 90. člena osnutka pa urejajo postopek izračuna oz. ocenitve posebnega plačila za inovacijsko dejavnost.

Nadalje je v osnutku opredeljeno pridobivanje pravice na podlagi izuma, modela, vzorca itd., ustvarjenega zunaj TOZD oz. DO Zdravilišče.

Členi od 105. do 109. osnutka vsebujejo določbe o uvedbi inovacije v uporabo in o možnosti podelitve priznanj avtorjem inovacijskih predlogov ter o kršitvah določb samoupravnih splošnih aktov, ki obravnavajo inovacije.

Osnutek Pravilnika o inovacijah se zaključuje s prehodnimi in končnimi določbami.

Marijan Berložnik

K poročilu o delu interne varnostne službe

Pred kratkim smo seznanili naše temeljne sredine o dosežkih, problemih in pomanjkljivostih, ki se še vedno pojavljajo pri delu naših varnostnikov, čeprav se trudimo, da bi delo potekalo kar se da korektno, strokovno in uspešno. Tedaj smo med drugim omenili, da nekateri, še vedno prisotne težave, izvirajo iz še vedno ne dovolj jasne vloge varnostne službe, pomanjkljivega sodelovanja nosilcev družbeno-samozaščitnih aktivnosti ter zaradi "včasih celo ignorantskega odnosa odgovornih delavcev" do te problematike.

Prav slednja ugotovitev je povzročila precej hude krvi in na nas je dolžnost, da jo nekoliko podrobneje razčlenimo.

Globoko se zavedamo dejstva, da samovoljno prelaganje odgovornosti za izvajanje posameznih oblik samozaščitnih in varnostnih aktivnosti od enega na drugega izvajalca, ne vodi nikamor. Le vsi skupaj lahko, z doslednim izvrševanjem pravic ter še posebej odgovornosti, dosežemo omembe vredne rezultate.

In zdaj smo pri bistvu problema; samozaščita in varnostna aktivnost predstavlja enakovredno, če že ne posebej pomembno sestavino naših medsebojnih samoupravnih odnosov in je svoji vlogi ter pomenu primerno vključena v samoupravne splošne akte. Med njimi sta posebej pomembna dva: Pravilnik o notranjem redu v DO Zdravilišče ter Pravilnik o organizaciji in delu interne varnostne službe.

Oba samoupravna akta zelo natančno opredeljujeta vsebino in obseg samozaščitne aktivnosti, posamezne nosilce, njihove medsebojne odnose ter še posebej njihove pravice in dolžnosti. Pri izvajanju določb obeh pravilnikov nosijo poudarjeno odgovornost - delavci s posebnimi pooblastili ter odgovornostmi, med drugim tudi kot pooblaščen predlagatelji za uvedbo disciplinskih in drugih postopkov.

Ugotavljamo pa, da se predlaga uvedba disciplinskih postopkov zaradi kršitev določil navedenih samoupravnih aktov izjemno redko tako, da situacija, res malce ostro, pa vendarle utemeljeno, imenujemo ignorantsko. To vsekakor ne velja za vse delavske sredine, poznamo pa okolja, kjer je takšna oblika "solidarnosti" že kar sestavina medsebojnih samoupravnih odnosov. Pa presodite sami, če je to prav!

Naš namen, ki izhaja iz "sporne" formulacije v navedenem poročilu je vsestransko konstruktiven: želimo doseči, da z združenimi močmi zagotovimo takšne varnostne razmere, ki bodo vsaj v pretežni meri zagotavljale izvrševanje naše osnovne — gostinsko turistične — dejavnosti, ki pa je, kot dobro vemo, izjemno občutljiva za še na videz tako nepomembne anomalije. Pri tem pa je naša odgovornost nedeljiva.

J. D.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. CELJE, 6. VIKI, 10. SENOVO, 11. R, 12. ON, 13. UVOD, 14. NJORKA, 17. ŠIV, 18. R, 19. TC, 20. S, 21. ATI, 22. IJ, 24. LIAS, 27. ATOMIKA, 30. RI, 31. EMO, 32. LEVANT, 34. NI, 35. OS, 37. P, 38. MAO, 39. INTKA, 41. ASIR.

NAVPIČNO: 1. CEVITAMIN, 2. CELOVITO, 3. LOD, (Ioden), 4. JV, 5. EON, 6. VROCLAV, 7. I, 8. KOKSARNAR, 9. INA, 10. SUŠA, 14. N, 15. JT, 16. R, 18. RIM, 23. JIL, 25. I, 26. SITO, 28. O, 29. KEPA, 31. ENI, 33. AMI, 35. OK, 36. SA, 40. T, 42. S.

— VIDA —

Poročilo o delu konference OOS Zdravilišča v letu 1987 in smernice za leto 1988

Za nami je leto, za katerega lahko rečemo, da je bilo, kljub velikim težavam, za našo delovno organizacijo uspešno, saj smo ga zaključili brez rdečih števil. Ugotovimo pa lahko, da uspehi niso bili posledica naključnih spletov ugodnih gospodarskih okoliščin za nas, ampak plod požrtvovalnega in predanega dela vseh v naši delovni sredini.

Skušašala bom osvetliti akcije, ki smo se jih v preteklem letu v sindikatu lotili in jih z večjim ali manjšim uspehom tudi izvedli.

Skoraj vsako leto je ena naših prvih akcij izvedba srečanja in proslave ob Dnevu žena in tako je bilo tudi v preteklem letu.

Ker se zavedamo, da je potrebno psihofizične sposobnosti delavcev splošno obnavljati, skušamo to reševati tako, da smo organizirali rekreacijo za naše delavce enkrat tedensko za moške in za ženske. Prav tako smo se trudili, da bi na čim ugodnejši način lahko letovalo čim več naših delavcev. To je bilo omogočeno s tem, ker imamo organizirano izmenjavo hotelskih kapacitet v obmorskih in alpskih letoviščih, prav tako pa v počitniških prikolicah vzdolž obale. Delavcem, katerih zdravje je že nekoliko okrnjeno, smo namenili denarna sredstva za zdravljenje v zdraviliščih. Udeležili smo se športnih tekmovanj na stanovskih tekmovanjih (GTZ in igre mineralcev), kakor tudi v občinskem merilu in dosegli tudi uspehe. Od pomladi do jeseni smo organizirali sindikalne izlete in piknike, kar ostaja še naprej ena oblika sodelovanja in hkrati tudi izobraževanja ljudi, ki sodelujejo le na delovnem področju.

Tudi v preteklem letu je sindikat prispeval finančna sredstva za gledališki abonma delavcem, ki so zanj zainteresirani. Stanovanjska problematika postaja žal tudi v naši sredi iz leta v leto bolj pereča. Kljub temu, da te probleme skušamo sproti reševati, žal vidimo, da nas tudi čas prehiteva in obstaja zaradi gospodarske situacije tu vedno več nerešenih vprašanj.

Kljub temu, da pade sindikatu večkrat očitek, da se ukvarja le z raznimi nabavami, menim, da so bile te akcije v preteklem letu zelo pomembne in tudi uspešne, saj smo nabavili ozimnico, pralni prašek, konfekcijo; prav tako pa smo imeli delavci možnost nakupa z boni Tkanine. Te akcije so pomembne v tem času, saj omogočajo obročno odplačevanje, kar je vsekakor olajšava. Laní smo dveh delavcem dodelili tudi socialno pomoč.

Že nekaj časa se ukvarjamo z novo metodologijo dela oz. novimi ocenitvami in mislim, da bomo tu, kakor tudi pri urejanju sistema individualnega ocenjevanja morali tudi v bodoče v sindikatu odigrati pomembno vlogo.

Sindikata je zadolžen za izdajo glasila Vrelec, a žal se nemalokrat srečamo s ponavljajočimi problemi člankov, zato bomo morali apelirati v delovnih sredinah naj ljudje pišejo o problemih, ki jih težijo.

Ker letne akcije pričnemo s Dnevom žena, jih tudi zaključimo v glavnem s srečanjem ob Dnevu republike in Silvestrovanju oz. letnih zborih.

CDS smo posredovali predloge za podelitev priznanj, pohval in denarnih nagrad vsem tistim, ki so s svojim delom kakorkoli izstopali od povprečja.

Na kratko sem želela opisati akcije, vas pa prosim, da me v tem v razpravi dopolnite.

Glede usmeritve v letu, v katero smo že kar na veliko zakorakali, bi pa poudarila le-to:

- vsak po svojih močeh se bomo morali truditi in prispevati s svojim delom kar največ, za uspehe naše DO
- truditi se bomo morali, da bo naš socialni položaj ostal kot je sedaj, in da ne bo padal, kajti razmišljati o velikem izboljšanju bi bilo verjetno nerealno
- kot sem že omenila, nam očitajo, da sindikat ni dovolj aktiven na vseh področjih, menim, da se bomo morali še bolj vključiti pri sprejemanju pomembnih gospodarskih odločitev za DO (sistem individualnega ocenjevanja, nova analitič. ocena itd.), kakor tudi pri sprejemanju zaključnih računov, investicijskih planih...
- ostale nam bodo pa še naprej stare, dobro uspele in preizkušene akcije; družabna srečanja ob Dnevu žena, Dnevu republike, srečanja z upokojenci, socialne pomoči, sindikalni izleti in pikniki, abonmaji, reševanje problemov v zvezi z letovanjem in dodeljevanjem stanovanj itd.

S skupnimi prizadevanji bomo morali vsak po svoji moči uresničiti čim več od začrtanega in tako prispevati k boljšemu razpoloženju ljudi v delovnem kolektivu.

Branka Aralica

LETNO POROČILO o varstvu pri delu v DO Zdravilišče Rogaška Slatina za leto 1987

UVOD

Zopet je leto naokoli in prav je, da tudi v SVD (službi varstva pri delu) opravim inventuro oziroma analizo stanja varstva pri delu v DO Zdravilišče. V tem poročilu je v nadalje prikazana vsa dejavnost SVD analizirane pa so tudi vse poškodbe, ki so nastale pri delu oziroma na poti na delo in iz dela.

Ker živimo in delamo v času, ko gospodarska situacija in naša zavest zahtevata, da vsak dinar pravilno naložimo in ga namenimo za nujno potrebne razvojne poti, se nam marsikdaj zgodi, da ob teh naložbah pozabljam na delovne pogoje v katerih se bo dejavnost opravljala ali pa celo na delavca, ki bo opravljal svoje delo v novem okolju. Vsekakor pa mislim, da se za bodočnost delavcev, ki delajo v neurejenih delovnih pogojih ne smemo bati, saj je v naši DO vzdušje takšno, da se le-ti problemi morajo rešiti in, da se počasi v določenih delovnih sredinah to izboljšanje že čuti. Predvsem se urejuje tehnična dokumentacija — meritve ekoloških pogojev dela katera pa je v nadalje osnova za preventivno oz. operativno delo. Ne smemo si delati utvar, kot pred leti, da, če smo dali delavcu obleko in čevlje, da smo ga zavarovali pred vsemi nesrečami, ampak moramo tudi mi zaživeti z razvojem varstava pri delu. Ta razvoj pa bomo dosegli z izboljšanjem delovnega okolja, delovnih mest in prilagajanjem dela delavcu, da se zdravje, zmogljivost in zadovoljstvo delavcev v procesu dela obdrži in po možnosti izboljšuje. Meje človeških zmogljivosti je potrebno dosledno upoštevati, zdravju škodljive delovne obremenitve pa dosledno preprečevati.

Na koncu morda lahko rečem le to, da dosledno izvajanje zakonskih določil in vseh ukrepov in navodil s področja varstva pri delu, nas bo pripeljalo do zelo dobrih rezultatov nesreč pri delu in minimalnih izostankov z dela oz. izplačil zaradi le-teh.

PREGLEDI DELOVNIH MEST

SVD je tekom leta opravljala redne, občasne in izredne preglede posameznih delovnih enot tako z vidika varstva pri delu kot požarne varnosti. Preglede sem vršil samostojno oz. v prisotnosti vodij delovnih enot eli prisotnosti inšpekcijskih služb.

Splošna ugotovitev pregledov je ta, da se varstvo pri delu še vedno ne upošteva kot sklop delovnih nalog in opravil, ampak še mnogo delavcev to smatra kot nepotrebno in pa neekonomično. Zaradi tega so marsikje opuščeni varnostni predpisi, katerih se moramo pridržavati in na katere so bili ob pregledih delavci opozorjeni, kar vsekoli spravlja v nevarnost delavce pri opravljenih svojih del. Glavne nepravilnosti ugotovljene pri pregledih so:

neurejenost delovnih mest, neuporaba zaščitnih sredstev, neprimerno skladiščenje raznih materialov in orodja, neurejeni klimatski pogoji dela (vlaga ozrača prekomerna oz. neurejeno prezračevanje), razsvetljava v neskladju s predpisi, prekomeren ropot na določenih mestih itd. Ob navedenem pa moram še opozoriti na požarno varnost v DO, saj še vedno premalo naredimo za njo. Vendar ne mislim tukaj na preventivno delovanje, ki je dokaj dobro ampak na samo zakonsko organiziranost in pa na operativno izvajanje raznih predpisov in elaboratov. Čeprav smo izdelali elaborat požarne varnosti za našo Terapijo nismo bili s tem zadovoljni, kajti navedbe v elaboratu je potrebno oživeti in jih realizirati. Na žalost se za to še ni našel denar in upajmo, da ne bo nekoč prepozno za to. SVD pa s financami ne more razpolagati in upa, da bo v letu 1988 le prišlo do realizacije elaborata in da bo v bodoče v DO malo več posluha tudi do organiziranosti varstva pred požarom.

Skratka vse zgoraj navedeno nam je tudi kazalo za bodočnost in ena od nalog, da se uredijo varnostne zahteve in pa požarne varnosti v naši DO. Le z zavestnim in strokovnim pristopom bomo kos tem nalogam in če jih bomo uspešno realizirali potem se bomo v bodoče srečevali z manj nezgodami in primernimi delovnimi mesti za naše delavce. V nasprotnem primeru pa se lahko kaj kmalu srečamo z povečanim številom nesreč pri delu in pa s sodišči, kjer se bomo morali zagovarjati zakaj nismo hoteli upoštevati zakonodaje s področja varstva pri delu.

VARSTVENO IZOBRAŽEVANJE V DO

V letu 1987 je SVD organizirala in ob enem izvajala varstveno izobraževanje za sledeče zaposlene:

- opravila servisiranja gas. aparatov in preventivno delo na požarni varnosti (1 delavec)
- opravljanje strokovnega izpita o varstvu pri delu za pooblaščen delavce v TOZD-ih (3 delavci)
- opravljanje izpitov za izprašanega gasilca po 10. členu pravilnika o varstvu pred požarom DO Zdravilišče (25 delavcev)
- izobraževanje novo sprejetih delavcev v DO (68 delavcev)
- redno izobraževanje s preizkusom znanja v skladiščih MV in BP Zagreb in Beograd (15 delavcev)
- redni tečajji pred pričetkom dela učencev na obvezni praksi in počitniškem delu (47 učencev in dijakov).

Skupaj se je udeležilo raznih oblik varnostnega izobraževanja 159 naših zaposlenih.

OBDOBNi ZDRAVNIŠKI PREGLEDI

Pregleda se je v letu 1987 udeležilo 80 delavcev, kateri delajo na delih s povečano nevarnostjo za življenje in zdravje (elektrikarji, vzdrževalci, plinarji, kurjači in RTG delavci) in delavci, ki opravljajo delo katerega zavisi življenje in zdravje drugih (vozniki tovornih in osebnih službenih vozil in viličaristi).

Zdravstveni pregledi se opravljajo na osnovi 72. člena Zakona o varstvu pri delu (Ur. list SRS, št. 47/86) in pravilnika o načinu in postopku opravljanja preventivnih zdravstvenih pregledov (Ur. list SRS, št. 33/71).

PRIKAZ STANJA VARSTVA PRI DELU V TABELAH - ANALIZA NESREČ

- Tabela 1: Pregled nezgod nastalih pri delu, na poti na delo in iz dela
- Tabela 2: Prikaz nezgod po mesecih in izplačano nadomestilo
- Tabela 3: Prikaz gibanja nezgod po dnevih v tednu
- Tabela 4: Prikaz: gibanja nezgod po urah med delovnim časom in na poti na in iz dela
- Tabela 5: Pregled poškodovanih glede na njihovo starost
- Tabela 6: Pregled poškodovanih glede na njihovo kvalifikacijo
- Tabela 7: Prikaz poškodb po delih telesa
- Tabela 8: Pregled nezgod nastalih pri delu, na poti na delo in iz dela od leta 1983 do 1987.

KOMENTARJI K TABELAM

Tabela 1:

Za celotno DO je registriranih 63 nezgod, od tega 47 na delu in 16 na poti na in iz dela. V primerjavi z letom 1986 se je število nezgod povečalo za

19 nezgod. Vse nezgode so lažjega značaja in so zahtevale manjše izgube delovnih dni kot v lanskem letu. Pogostost nezgod je 5,2 kar pomeni, da smo na 100 zaposlenih imeli 5,2

delavca poškodovana. Resnost nezgod pa je 14,6 (v letu 1986 je bila 24,6). Pove pa nam koliko dni je bilo v povprečju izgubljenih na eno nezgodo v enoletnem obdobju.

NEZGODE	ŠT. PRIMEROV					ŠT. IZG. DEL. DNI					POGOSTOST NEZG.					RESNOST NEZG.					POV. ŠT. ZAPOSLENIH				
	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO
NA DELU	22	17	8	/	47	264	205	88	/	557	2,9	7,9	5,6	/	3,9	12	12	11	/	11,6	753	215	142	100	1210
NA POTI	9	5	1	1	16	259	77	10	18	364	1,2	2,3	0,7	1	1,3	28,7	15,4	77	18	22,7	753	215	142	100	1210
SKUPAJ	31	22	9	1	63	523	282	98	18	921	4,1	10,2	6,3	1	5,2	16,8	12,8	10,8	18	14,6	753	215	142	100	1210

Tabela 2:

Meseca z največ nezgodami sta julij in avgust (po 8), izplačilo na račun OD zaradi nezgod pa je bilo največje v mesecu januarju. Primerjava z letom

1986 nam je izkazala, da smo v letu 1987 imeli za 164 dni manj izgubljenih delovnih dni in za 1.067.131.— din več izplačila zaradi nezgod, kar pa je vse skupaj zelo ugoden rezultat, če

upoštevamo pri tem izplačilo inflacijo in dvig OD v letu 1987. Vendar naj nam ta ugodnost ne pride v ležernost, kajti številke se lahko kaj hitro spremenijo v katastrofalna števila.

MESEC	NEZGODE NA DELU NA POTI NA DELO IN IZ DELA														
	ŠT. PRIMEROV					ŠT. IZG. DELOV. DNI					I Z P L A Č I L O				
	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	DSSS	DO
januar	1	4	/	/	5	59	102	/	/	161	454.557	585.752	/	/	1.040.309
februar	2	/	/	/	2	24	/	/	/	24	95.225	/	/	95.225	
marec	3	1	/	/	4	132	15	/	/	147	609.964	51.802	/	/	661.766
april	3	2	2	/	7	22	17	35	/	74	113.277	82.883	120.448	/	316.608
maj	3	1	2	/	6	41	9	24	/	74	326.301	54.604	119.482	/	500.387
juni	2	3	/	/	5	28	31	/	/	59	154.149	114.818	/	/	268.967
julij	5	2	1	/	8	49	27	10	/	86	409.980	74.369	59.778	/	544.127
avgust	4	3	1	/	8	29	30	5	/	64	182.979	149.495	33.371	/	365.845
september	2	1	2	/	5	40	7	16	/	63	369.880	55.996	126.179	/	552.055
oktober	2	2	/	1	5	70	18	/	18	106	568.030	111.152	/	42.013	721.195
november	1	1	1	/	3	7	11	8	/	26	64.723	103.710	91.476	/	259.909
december	3	2	/	/	5	22	15	/	/	37	236.911	139.198	/	/	376.109
SKUPAJ	31	22	9	1	63	523	282	98	18	921	3585.976	1523.779	550.734	42.013	5.702.502

Tabela 3:

Iz tabele je razvidno, da se je največ nezgod pripetilo v ponedeljek (11) in v petek (11), kar je verjetno posledica nezbranosti pri delu po vikendu in pa nezbranosti pri delu zaradi bližajočega se vikenda. Še vedno pa je največ nesreč ob koncu tedna (četrtek, petek, sobota) skupaj 30 nezgod oziroma kar 47,6% vseh nezgod.

DNEVI	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja
ŠT. PRIMEROV	11	8	10	9	11	10	4

Tabela 4:

Kritičen čas za nezgode na delu je bil med 8. in 12 uro, ko se je zgodilo 26 nezgod oz. 41%. Kritičen čas za nezgode na poti na delo pa je bil med 0. do 6. ure zjutraj, ko se je zgodilo 6 nezgod oz. 37,5%.

TABELA 4: Prikaz gibanja nezgod po urah med delovnim časom in na poti na in iz dela

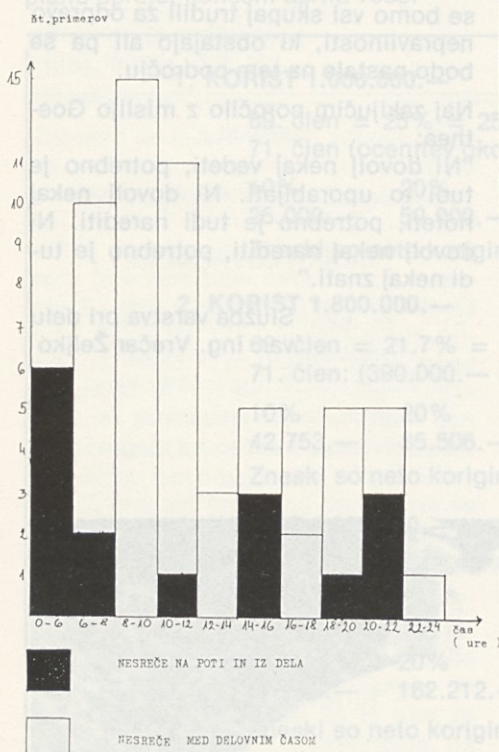

Tabela 5:

Iz tabele je razvidno, da je bilo največ nezgod pri delavcih v starosti 20 — 25 let. Še vedno pa je zaskrbljujoč podatek, da je 49,21% nezgod nastalih pri starostni skupini do 30 let. Verjetno je vzrok iskati v tem, da vse premalo posvečamo skrb mlajšim kadrom, da jih primerno in strokovno uvedemo, v delo, ampak jih pustimo samoiniciativnosti, kar pa kaj hitro pripelje do nesreč pri delu. Skratka, v prihodnosti moramo mladim posvečati več pozornosti, še zlasti pri praktičnem uvajanju v delo.

STAROST	ŠT. PRIMEROV	%	OPOMBA
DO 20 LET	5	7,94	
20 - 25	17	26,98	49,21
25 - 30	9	14,29	
30 - 35	6	9,53	
35 - 40	5	7,94	
40 - 45	8	12,69	
45 - 50	5	7,94	
50 in več	8	12,69	
SKUPAJ	63	100,00	

Tabela 6:

Ko sem primerjal tabelo z l. 1986 sem prišel do ugotovitve, da se je največ poškodb zgodilo v l. 1986 NK in PK (43%), v l. 1987 pa KV, SS in VIŠ (55,5%). In če teoretično še predvidimo kaj nas čaka v letu 1988, potem lahko rečemo, da bo to leto nezgod NK in PK delavcev. Zakaj? Kako zahtevati od NK in PK delavca, da

dela varno in skrbno, če pa njegovi sodelavci z KV in SS ter VIŠ izobrazbo ne znajo opravljati svojega dela tako, da ne bi prihajalo do poškodb. Opozarjam vse delavce, da že vendar začno opravljati delo tako, da so lahko v primer drugim, še posebej velja to za vodje posameznih delovnih enot.

KVALIFIKACIJA	NK + PK	KV	SS	VIŠ	SKUPAJ
ŠT. PRIMEROV	28	30	4	1	63

Tabela 7:

Pri pregledu poškodb po delih telesa, ugotovljamo kot že vsa leta nazaj, da je največ poškodb na rokah in prstih. Na rokah (30 primerov oz. 46%) in pa na nogah (18 primerov oz. 28,57%). Ostali deli telesa niso toliko prizadeti, kajti narava našega dela je predvsem obremenjevanje oz. delo z rokami in veliko gibanja med delom - hoje.

DELI TELESA	ŠT. POŠKODB	%	OPOMBA
glava, oko in obraz	6	9,52	
roka	14	22,22	46,03
prsti na roki	15	23,81	
noga	18	28,57	
rebra	5	7,94	
hrbtjenica	5	7,94	
SKUPAJ	63	100,00	

TABELA 8: Pregled nezgod nastalih pri delu, na poti na delo in iz dela od leta 1983 do 1987

O P I S	1983	1984	1985	1986	1987
št. nezgod pri delu	33	30	34	31	47
št. nezgod na poti na in iz dela	15	11	12	13	16
št. izgubljenih delovnih dni	375	414	405	524	557
št. izgubljenih delovnih dni zaradi nezgod na poti na in iz dela	304	187	409	561	364
povprečno število zaposlenih	952	1009	1081	1156	1210
pogostost nezgod pri delu	3,5	3,0	3,2	2,7	3,9
pogostost nezgod na poti na in iz dela	1,6	1,1	1,1	1,1	1,3
resnost nezgod pri delu	17,4	13,8	11,9	16,9	11,8
resnost nezgod na poti na in iz dela	20,3	17,0	34,1	43,2	22,7

Tabela 8:

Primerjava podatkov v zadnjem petletnem obdobju raziskav nasreč nam pove, da smo v letu 1987 dosegli največ nesreč pri delu v tem obdobju (63 primerov), da smo pri 1210 članski povprečni zaposlenosti v l. 1987 izgubili 921 delovnih dni kar je manj le od 1986, da smo dosegli največjo pogostost v tem obdobju (3,9 delavca na 100 zaposlenih) in da imamo skupno resnost nezgod najmanjšo v tem petletnem obdobju (14,6 dni za eno nezgodo), kar pa je tudi podatek, da težjih in srednje težkih nezgod ni bilo, ampak so te nezgode lažjega značaja in kratkotrajnega zdravljenja. V primerjavi le podatek, da opekline lažjega značaja na nogi ali roki zahteva 21 dnevno zdravljenje po diagnozah zdravnikov ali vrez na roki do 14 dnevno zdravljenje, potem lahko rečemo, da res nimamo poškodb ali celo invalidnosti.

ZAKLJUČEK

Če v zaključku na kratko strnemo celotno poročilo bi lahko to strnili tako le:

- nenehno se boriti za urejenost delovnih pogojev na delovnem mestu in zagotavljati takšne delovne pogoje, da zaradi njih ne bo prihajalo do nezgod, ampak jih le zmanjševalo;
- več pozornosti posvetiti organiziranosti požarne preventive in upoštevati dosledno zakonodajo iz tega področja;
- z izobraževanjem in zdravniškimi pregledi nenehno zasledovati sposobnost opravljanja posameznih del in nalog, še posebej tistih za katere se smatra, da so nevarna za življenje in zdravje ali od njih

zavisi varnost drugih delavcev;

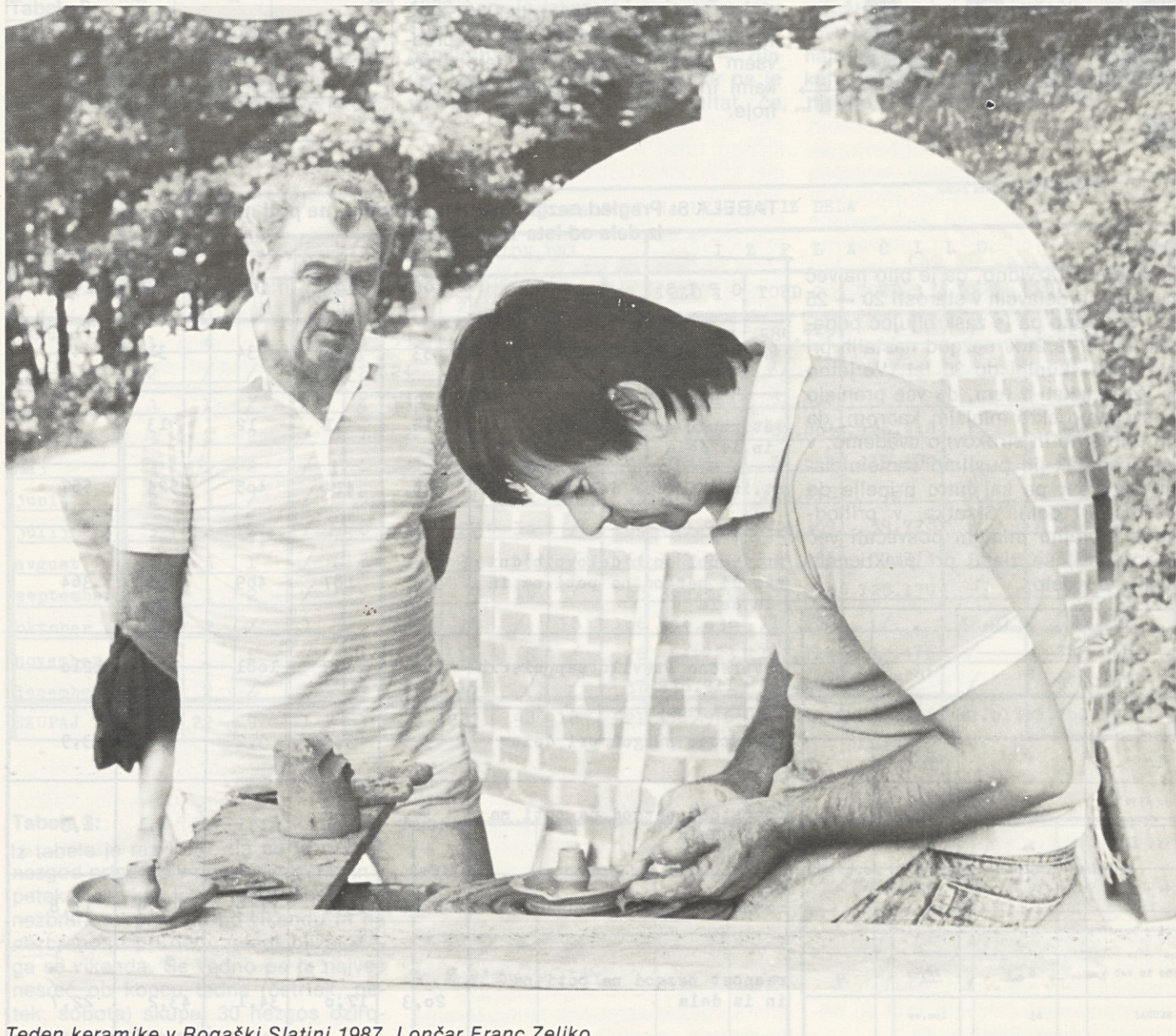
- analiza poškodb kot v preteklosti, da pa je njihova resnost najmanjša v zadnjem petletnem obdobju in da je v bodoče naša naloga, da te nezgode zmanjšamo kolikor se pač da.

Na koncu bi želel le to, da bomo v bodoče več pozornosti namenili varstvu pri delu in požarni varnosti in da se bomo vsi skupaj trudili za odpravo nepravilnosti, ki obstajajo ali pa še bodo nastale na tem področju.

Naj zaključim poročilo z mislijo Goethea:

"Ni dovolj nekaj vedeti, potrebno je tudi to uporabljati. Ni dovolj nekaj hoteti, potrebno je tudi narediti. Ni dovolj nekaj narediti, potrebno je tudi nekaj znati."

Služba varstva pri delu
var. ing. Vrečar Željko

Teden keramike v Rogaški Slatini 1987. Lončar Franc Zeljko.

Obrazložitev nekaterih bistvenih členov osnutka Pravilnika o inovacijah

Konec leta 1987 je Odbor za inovacije čutil potrebo, da se pristopi k spremembam pravilnika o inovacijah iz leta 1982 in je k temu reševanju pritegnil tudi pravno službo.

Danes je pred nami osnutek novega pravilnika, ki pa bo, po terminskem planu sprejet koncem aprila 1988.

Zaradi tega smo se na zadnji seji odbora dogovorili, da pripravimo kratke izvlečke iz novega pravilnika in jih posredujemo vsem našim članom kolektiva.

Predvsem so nadaljnji izvlečki bazirani na pomembnejših členih pravilnika, še posebej pa na izračunih po ka-

terih se naj bi po novem izplačevala posebna plačila za predlagatelje.

Že uvodoma moramo reči, da se za podrobnejše informacije obrnete na člane Odbora za inovacijsko dejavnost ali na referenta za inovacije.

Okvirni prikaz izračunavanja plačil v kolikor je ugotovljena korist:

1. KORIST 1.000.000.—

69. člen = 25% = 250.000.— (nekorigirano posebno plačilo)

71. člen (ocenitev okoliščin in prizadevnosti izumitelja) (točke 1 — 8):

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
25.000.—	50.000.—	75.000.—	100.000.—	125.000.—	150.000.—	175.000.—

Zneski so neto korigirana posebna plačila za predlagatelja;

2. KORIST 1.800.000.—

69. člen = 21.7% = 1.800.000.— x 21.7% = 390.000.— din + 37.525.—

71. člen: (390.000.— x % iz 71. člena) = 427.525.—

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
42.753.—	85.506.—	128.259.—	171.015.—	213.768.—	256.521.—	299.274.—

Zneski so neto korigirana posebna plačila za predlagatelja;

3. KORIST 4.000.000.—

69. člen = 18,4% + 75.056.— = (4.000.000.— x 18,4%) + 75.056.— =
= **811.056.—**

71. člen:

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
81.106.—	162.212.—	243.318.—	324.424.—	405.530.—	486.636.—	567.742.—

Zneski so neto korigirano posebno plačilo za predlagatelja;

4. KORIST 8.400.000.—

69. člen = 15,1% + 187.624.— = **1.456.024.— din**

71. člen:

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
145.602.—	291.204.—	436.806.—	582.408.—	728.010.—	873.612.—	1.019.214.—

Zneski so neto korigirana posebna izplačila za predlagatelja.

5. KORIST 16.000.000.—

69. člen = 11,8 + 375.249.— = **2.263.249.— din**

71. člen:

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
226.325.—	452.650.—	678.975.—	905.300.—	1.131.625.—	1.357.950.—	1.584.275.—

Zneski so neto korigirana posebna izplačila za predlagatelja.

6. KORIST 32.500.000.— din

69. člen = 8,5% + 750.499.— = **3.512.999.— din**

71. člen:

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%
351.300.—	702.600.—	1.053.900.—	1.405.200.—	1.756.500.—	2.107.800.—	2.459.100.—

Zneski so neto korigirana posebna izplačila za predlagatelja.

Iz navedenih šestih tabel izračunljive — ugotovljene koristi sledi, da ima velik vpliv, na izplačilo za predlagatelja, 71. člen inovacijskega pravilnika, s katerim se ugotavlja ocenitev okoliščin in prizadevnosti predlagatelja v njegovem predlogu (patent, izum, model oz. vzorec, tehnična izboljšava, koristen predlog).

Kadar korist ni možno izračunati, pa

se upošteva 70. člen pravilnika o inovacijah, po katerem se predlog oceni s sledečimi kriteriji, ki se točkujejo:

1. stopnja originalnosti predloga 1 — 4 točk
2. pomembnost in vplivnost predloga za predlagano območje 1 — 40 točk
3. obseg uporabnosti 1 — 40 točk
4. stroški 1 — 40 točk

Seštevki točk nato pomnožimo s 40% vrednostjo povprečnega mesečnega neto OD v gospodarstvu SR Sloveniji za devetmesečno obdobje preteklega leta. Dobljeno vrednost primerjamo oz. vnesemo v tabelo 69. člena Pravilnika in nadalje računamo tako, kot da smo imeli že predhodno izračunano korist.

V kolikor predlagatelj po 7. členu ocenitve pridobi manj kot 10% se smatra, da je njegova prizadevnost minimalna, za katero se posebno izplačilo ne izplača, vendar pa imajo avtorji le moralne pravice ter materialne iz naslova prispevka ustvarjalnosti 72. — 77. člen pravilnika o inovacijah. V tem primeri gre ta izplačilo od 1 — 6 mesecev.

Trajanje pravic do posebnega plačila je:

— **izum:**
ves čas koriščenja, vendar ne dlje

kot traja zakonsko varstvo (7 let); dokler ni podeljen patent, pa isto kot za tehnično izboljšavo;

- **tehnična izboljšava:**
za čas njene uporabe, vendar največ za pet (5) let od začetka uporabe oz. z enkratnim posebnim plačilom ali nagrado;
- **koristen predlog:**
največ za eno (1) leto uporabe oz. z enkratno nagrado;
- **model, vzorec:**
z enkratnim posebnim plačilom ali nagrado.

V zaključku kratkega poročila osnutka pravilnika o inovacijah DO Zdravilišče, bi rad navedel le še to, da vse predloge za pridobitev pravic za koriščenje izumov, modelov, vzorcev, znanj in izkušenj ter tehničnih izboljšav po tem pravilniku zbira referent za inovacije (var. ing. Vrečar Ž. DSSS, SKS int. tel. 404) in prav tako tudi vse informacije v zvezi inovatorstva.

Za odbor za inovacije
var. ing. Vrečar Željko

Programsko volilna konferenca OO ZSMS Zdravilišče

je bila 28. 4. 1988 v restavraciji Bellevue. Prisotnih je bilo devetnajst mladincev, sekretar občinske konference ZSMS Šmarje pri Jelšah in generalni direktor DO. Izvoljeno je bilo novo predsedstvo in sicer:

Predsednik: Darja Vizjak	DSSS
Podpredsednik: Pavli Škrabl	TOZD 3
Tajnik: Marjana Kos	DSSS
Blagajnik: Edita Škrabl	DSSS

Ostali člani predsedstva:

TOZD 1: Vesna Krklec, Zora Jozinovič, Vinko Plavčak, Sanda Užmah, Sonja Šeligo, Romana Müller, Hilda Ducman, Anica Majerič, Marita Sajko, Ivan Kamenšek, Štefka Ogrizek, Ivan Tepeš, Marija Večerič, Albina Strašek, Borislav Milovanovič.

TOZD 2: Jožica Čobec, Štefan Polajžar, Anton Tramšek.

TOZD 3: Aleš Gobec, Ivan Očko, Pavlina Lapan, Avgust Vodušek, Božidar Plavčak.

DSSS: Zdenka Krklec, Ferdo Plavčak,

Clani komisij:

Komisija za idejnopolično delo:
Dušan Sisinger, Štefka Ogrizek.

Komisija za splošni ljudski odpor:
Vinko Plavčak, Ferdo Plavčak.

Komisija za kulturo:
Romana Müller, Božidar Plavčak, Martina Sajko.

Komisija za informiranje:
Jožica Čobec, Sonja Šeligo.

Komisija za šport:
Vinko Plavčak, Ivan Kamenšek.

Komisija za MDA:
Pavlina Lapan, Antonk Tramšek, Hilda Ducman.

Komisija za srečanja:
Zdenka Krklec, Pavlina Lapan, Albina Strašek.

Novoizvoljeno predsedstvo se za izkazano zaupanje zahvaljuje!

Na konferenci pa so bile podane tudi smernice za delo predsedstva. Že v prejšnjih mandatih je bilo ugotovljeno, da zainteresiranost mladih za delo v mladinski organizaciji iz leta v leto upada, kar pa je odraz splošnega stanja v vseh, ali vsaj večini osnovnih organizacij. Naša družba je soočena s krizo zaupanja ljudi v delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij. Tudi v mladinskih vrstah je čutiti razne smeri: od nezainteresiranosti do alternative in celo do apriornega odklanjanja obstoječih družbenih norm. Mislim pa, da nam v večini ne gre za rušenje obstoječega, temveč za dograditev in posodobitev — za pot, ki vodi v večjo demokracijo in k napredku celotne družbe. Na tej poti je tudi mladina pripravljena dati svoj prispevek. Zato bo tudi naša OO delovala v tej smeri, poleg seveda da se bo ukvarjala s tekočimi problemi mladih, zaposlenih v naši DO in izvrševala konkretne akcije.

K sodelovanju so pristrčno vabljeni tudi vsi, ki jim problem mlade generacije niso tuji, in jim tudi ni vseeno, kako jih bodo reševali!

Za predsedstvo OO ZSMS
Zdravilišče

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

MARKA LOVRENČAK

se iskreno zahvaljujemo
sosedom in sodelavcem
TOZD Polnilnica za darovano
cvetje, izraze sožalja ter za
številno udeležbo na njegovi
zadnji poti.

sin Jože z družino

Ob izgubi dragega očeta

FRANCA KOŠTRLINA

se iskreno zahvaljujemo
sindikatu in sodelavcem DSSS
Ekonomsko finančnega sektorja
za darovano cvetje in izrečeno
sožalje.

Posebna zahvala pevcem za
odpete žalostinke, prav tako
pa tudi vsem ostalim, ki ste
očeta pospremili na njegovi
zadnji poti.

Prah Tončka z družino

Je res kriv sistem?

Precej sem razmišljala in oklevala ali naj sploh napišem naslednje vrstice ali bi bilo bolje, da pustim vse skupaj pozabi, zamahnem z roko in naženem nadležne misli: "Saj se sploh ne 'splača'. Dosežeš tako ali tako nič." Resnično dvomim, da bi lahko karkoli dosegla ali spremenila. Toda zado-stovalo bi mi, če bi sestavek prebral kdo od 'zgoraj' in morda kdo iz 'baze', da bi o teh problemih razmišljal in morda prišel do spoznanja, **kdo lahko kaj spremeni?**

Zapletlo se je pri mojem zdravju. Edina sreča, da pri specialistu zdravniku za 'ženske bolezni' ne rabiš napotnice, (no tudi potnih stroškov tako ne dobiš povrnjenih). Na specialista pa sem bila naročena natančno **3 mesece**. V Celju v bolnici sem tako čakala od 7,30 do 12. ure, da sem sploh prišla na vrsto. Za postavitev končne diagnoze bi morala opraviti še ultrazvočno preiskavo, vendar tisti dan ultrazvok v Celju ni več delal. Tako mi je sestra lepo svetovala, naj pridem na UZ pregled naslednji dan ali pa še naslednjega. Toda žal oba dneva ne dela specialit, pač pa šele tretji dan, takrat pa ne dela UZ.

Torej — hočeš nočeš v Celje bi morala 3 dni zapored in vedno bi izgubila celo dopoldne. Štiriurno čakanje pa me mori..., še posebej če je dan za dnem... Nekako sem le preprosila, da mi je zdravnik specialist napisal potrdilo za domačega zdravnika, če bi mi morda uspelo UZ pregled opraviti v Rogaški.

Sodelavke so mi dopovedale, da že lep čas ne dobi nihče več napotnice niti za RTG, gastroskopijo itd., še manj za UZ, za Zdravilišče, pač pa mora te preiskave opraviti v Celju.

Moram reči, da mi je zdravnica dokaj obzirno razložila celotno situacijo okrog izdajanja napotnic za Zdravilišče, iz Šmarja so jim zagrozili z znižanjem njihovih OD na 70 ali 80%, v kolikor bodo še naprej izstavljali napotnice, ker je pač Občinska zdravstvena skupnost v izgubi.

Ko sem zdravnici pojasnila, da mi je poznan postopek fakturiranja, reklamiranja (tudi financiranja) in da sem v končni neuspeli fazi reklamiranja, SAMOPLAČNIK, mi je napotnica pač napisala.

V natančno pol ure — da v 30 minutah sem opravila pregled UZ in tudi dobila izvid v našem Zdravilišču. Prepričana sem, da mi natančnejše diagnoze tudi v Celju ne bi ugotovili.

Dejstvo, da je zdravnica zame naredila izjemo in s tem postavila sebe in svojo organizacijo v položaj zniževanja svojega OD, me je skoraj spravilo iz tira. Ne, nikoli nisem iskala izjem

IZIDI GLASOVANJA VOLITEV V DELAVSKI SVEZ ZDRAVILIŠČA, V SAMOUPRAVNO DELAVSKO KONTROLO ZDRAVILIŠČA, ZA PREDSEDNIKA DISCIPLINSKE KOMISIJE, ZA DELEGATE V DELAVSKI SVET TOZD-ov IN DSSS, ZA SAMOUPRAVNO DELAVSKO KONTROLO TOZD-ov IN ZA ČLANE DISCIPLINSKE KOMISIJE

Dne 15. 4. 1988 so bile v vseh TOZD-ih in DSSS izvedene volitve delegatov za delavski svet Zdravilišča, v samoupravno delavsko kontrolo Zdravilišča, za predsednika skupne disciplinske komisije, za delegate v DS TOZD-ov in za člane disciplinske komisije.

I. Za delegate v delavski svet Zdravilišča je od skupnega števila 1202 delavcev, glasovalo z "ZA", za:

1. ALEKSIČ Marjana	828 delavcev	(68,89%)
2. ANTOLINC Gordano	849 "	(70,63%)
3. GROSEK Karla	879 "	(73,13%)
4. HOLEŠEK Ivanko	841 "	(69,97%)
5. IVIČ Ivanko	835 "	(69,47%)
6. JAKOPINA Stanka	858 "	(71,38%)
7. JUNEŽ Mileno	874 "	(72,71%)
8. KORBAR Nevenko	829 "	(68,97%)
9. KAMPUŠ Alojzijo	843 "	(70,13%)
10. KRUMPAK Jožeta	846 "	(70,38%)
11. LOVRENČAK Jožeta	848 "	(70,55%)
12. MARKOVINOVIČ Ivana	836 "	(69,55%)
13. NAPAST Marjeta	855 "	(71,13%)
14. NOVAK Marijo	831 "	(69,13%)
15. POHARC Bogomira	831 "	(69,13%)
16. PAĐAN Branka	857 "	(71,30%)
17. PETAN Ireno	776 "	(64,56%)
18. PANCE Majdo	835 "	(69,47%)
19. STRAŠEK Jožeta	865 "	(71,96%)
20. SMOLE Ivana	855 "	(71,13%)

Za člane samoupravne delavske kontrole Zdravilišča je glasovalo z "ZA", za:

1. ANTONIČ Alojza	848 delavcev	(70,54%)
2. ANDERLIČ Ružico	885 "	(73,63%)
3. DOSEDLA Jožeta	880 "	(73,21%)
4. ŽDRALE Katarino	856 "	(71,21%)

Za predsednico disciplinske komisije je glasovalo z "ZA", za:

1. HERIČ Magdo	945 delavcev	(78,62%)
----------------	--------------	----------

II. Za delegate v delavski svet TOZD Zdravilišča dejavnost, je glasovalo z "ZA", za:

1. ARALICA Branko	522 delavcev	(69,79%)
2. ČANI Brigito	530 "	(70,86%)
3. GRAH Janeza	533 "	(71,26%)
4. GRETIČ Marijo	524 "	(70,05%)
5. GOBEC Jožico	529 "	(70,72%)
6. KOVAČ Sandija	538 "	(71,92%)
7. KRSNIK Marino	521 "	(69,65%)
8. KUŽNER Zorana	543 "	(72,59%)
9. LAVRIČ Frančiško	530 "	(70,86%)
10. NARAT Silvo	552 "	(73,80%)
11. PISTOTNIK Majdo	512 "	(68,45%)
12. PIŠLAR Mileno	510 "	(68,18%)
13. PLAVČAK Danija	548 "	(73,26%)
14. TOPLIKAR Terezijo	537 "	(71,79%)
15. TURNŠEK Marico	544 "	(72,73%)

Za samoupravno delavsko kontrolo TOZD Zdravilišča dejavnost je glasovalo z "ZA", za:

1. KORAŽIJA Zinko	539 "	(72,05%)
2. KRIŽANEC Antona	561 "	(75,00%)
3. OGRIZEK Heleno	557 "	(74,47%)

Za delegata v skupno disciplinsko komisijo iz TOZD Zdravilišča dejavnost, je glasovalo z "ZA", za:

1. ČUJEŠ Stašo	591 "	(79,01%)
2. PETAN Ireno	488 "	(65,24%)

iii. Za delegate v delavski svet TOZD Polnilnica je od skupnega števila 205 delavcev, glasovalo z "ZA", za:

1. BUTOLEN Avgusta	131 delavcev	(63,00%)
2. GOTLIN Elizabeto	134 "	(65,37%)
3. HALUŽAN Dragico	158 "	(77,07%)
4. HERČEK Edvarda	142 "	(69,27%)
5. JERIČ Marjana	150 "	(73,17%)
6. KOSERNIK Franca	147 "	(71,71%)
7. KUNSTEK Dragico	136 "	(66,34%)
8. ŠKRABL ANTONA	146 "	(71,22%)
9. ŽERDONER Marijo	133 "	(64,88%)

Za samoupravno delavsko kontrolo TOZD Polnilnica, je glasovalo z "ZA", za:

1. DOSEDLA Jožeta	152 delavcev	(74,15%)
2. DOLC Janija	160 "	(78,05%)
3. GAJSER Milico	130 "	(67,32%)

Za skupno disciplinsko komisijo iz TOZD Polnilnica, je glasovalo z "ZA", za:

1. MARKOVINOVIČ Mara	161 delavcev	(78,54%)
2. TRATENŠEK Eda	129 "	(62,93%)

IV. Za delegatke v delavski svet TOZD Vzdrževalna dejavnost, je od skupnega števila 145 delavcev, glasovalo z "ZA", za:

1. GRETIČ Eda	102 delavcev	(70,34%)
2. KOREZ Marijo	92 "	(63,45%)
3. MIKOLIČ Olgo	103 "	(71,03%)
4. MIKOLIČ Slavico	96 "	(66,21%)
5. SOVIČ Antona	101 "	(69,66%)
6. ZAGORC Kristino	93 "	(64,14%)
7. ZBIL Branka	100 "	(68,97%)

Za samoupravno delavsko kontrolo TOZD-a, je glasovalo z "ZA", za:

1. GOBEC Aleša	98 delavcev	(67,58%)
2. ŠKRABL Gabrijela	99 "	(68,27%)
3. TURNŠEK Nado	103 "	(71,03%)

Za delegate v skupno disciplinsko komisijo iz TOZD Vzdrževalna dejavnost, je glasovalo z "ZA", za:

1. BEK Ivana	109 delavcev	(75,17%)
2. JAVORNIK Franca	104 "	(71,72%)

V. Za delegate v delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb je od skupnega števila 104 delavcev, glasovalo za "ZA", za:

1. BERLOŽNIK Marjana	81 delavcev	(78,00%)
2. ČOH Vlada	92 "	(88,00%)
3. DELFABRO Jožico	89 "	(85,50%)
4. KRKLEC Zdenko	92 "	(88,00%)
5. METLIČAR Olgo	87 "	(83,50%)
6. POHARC Štefko	89 "	(85,50%)
7. TERBOVC Elico	84 "	(81,00%)

Za delegata v skupno disciplinsko komisijo Zdravilišča, je od skupnega števila delavcev vpisanih v volilni imenik, glasovalo z "ZA", za:

1. ČOH Marijo	86 delavcev	(82,50%)
2. ŠMID Olgo	94 "	(90,00%)

Iz izida glasovanja je razvidno, da so bili vsi delegati izvoljeni s preko 50% večino glasov od števila delavcev, vpisanih v volilni imenik.

Predsednik
volilne komisije Zdravilišča
Marijan Berložnik

ali privilegijev, pač pa iščem tisto, kar mislim da mi pripada: **to pa je zdravstveno varstvo — osnovno.** Takoj se postavi vprašanje porabljenega (**delovnega**) časa. Ali je morda v naši DO znan podatek, koliko delovnega časa porabimo samo za preglede — brez kasnejših daljših bolnišk. Najbrž bi ga bilo precej težko ugotoviti, ker marsikdo raje vzame za dan ali dva svoj dopust kot bolniško in tega ne ugotavljamo. Poskušala sem celo izvedeti, ali se na naših količinskih podatkih o opravljenih storitvah že pozna upadanje pri OZS Šmarje. No, po nekaterih trditvah padec ni opazen, po drugi pa podatek ni znan.

Mene pa še precej bolj boli, če razmišljam v drugo smer: vsak zaposlen delavec prispeva za zdravstveno zavarovanje nekaj več kot 10% od svojega bruto OD. Torej se naša ustvarjena sredstva (z našim delom) stekajo v Občinsko zdravstveno skupnost. **Tam obstoja SIS.** Mislim, da to ni neka imaginarna institucija, pač pa so to tudi delovni ljudje, ki jih financiramo mi. Mar je potem moje razmišljanje, da naj bi ti ljudje delali za naše interese, nepravilno? Da, boste rekli. To so vendar izvajalci, mi, ki financiramo pa smo uporabniki. Vse skupaj pa je delegatsski sistem. In koliko pač uporabnikom uspe njihova glasnost, toliko bolj ali manj smo lahko zadovoljni. Tu se seveda postavlja vprašanje o naših delegatih in njihovi aktivnosti oz. glasnosti. Ko sem tudi tu poskušala dobiti kakšno informacijo, sem ugotovila, da že skoraj polovica delegatov ni več pri nas zaposlenih. Pa bodo ti še vedno zastopali naše interese?

Čisto za svoje osebno informiranje sem poskušala izvedeti še kaj s strani OZS. Žal sem priimek prijazne tovarišice pozabila ampak mislim, da to ni najpomembnejše. Pripravljena je bila, da mi razloži kritično situacijo, v kateri se nahaja OZS Šmarje, in ko je varčevanje tudi na tem področju nujno potrebno. Da, razumem! "Toda po zakonu, imam kot delovni človek vendarle pravico, (člen zakona sem pozabila) da zberem zdravnika in ustanovo..."

Po zakonu "DA", po posebnem sporazumu (ne več republiškem ali občinskem) pa "NE". Po tem sporazumu bi vsakemu menda pripadal najustreznejši in najbližji. (V izrazoslovlju najbrž nisem dovolj precizna, toda žal to ni moje področje). Po nekem drugem sporazumu naj bi vse OZS celjske regije financirale bolnico Celje po deležih ne glede na število storitev, ki jih potem pacienti dejansko koristijo. Vse storitve, ki pa se opravijo izven Bolnice Celje, morajo OZS plačevati posebej, akr pa je postalo precej problematično. (najbrž sem 'tole precej poenostavila, pa prosim, če me lahko kdo dopolni).

(Nadaljevanje in konec na strani 17)

VRELCI — glasilo delavcev Zdravilišča Rogaška Slatina. Izdajatelj: Konferenca odn. organizacij sindikata Zdravilišča Rogaška Slatina. Glavni in odgovorni urednik: Jože Drogenik, tehnični urednik: Tone Slivnik, Lektor Jožica Kores, tisk: Tiskarna FOTOLIK Celje. Izhaja mesečno v nakladi 1000 izvodov in ga prejemaajo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije št. 421/72.

Sklepi samoupravnih organov

Odbor za družbeni standard

je objavil razpis za letovanje za leto 1988 in določil ceno prikolice, ki je za 10 dni 50.000.— din.

Sklenil je, da Zdravilišče poskuša v okviru svojih zmožnosti sofinancirati nabavo avdiovizuelnih aparatov za potrebe otroškega vrtca v Rog. Slatini.

Obravnaval je perečo stanovanjsko problematiko v naši DO in zadolžil strokovne službe, da pripravijo osnutek sprememb Pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb delavcev DO, ter ga posredujejo v javno pravico.

Odbor za strokovno izobraževanje

Turk Marjeti je bil podaljšan absolventski staž do 31. 8. 1988, ker zaradi boleznih ni uspela pravočasno zaključiti šolanja.

Završki Ervinu ni bilo odobreno izobraževanje ob delu na gostinski tehnični šoli, ker takšno izobraževanje za leto 1988 ni planirano.

Plohl Tamari je bila odobrena povrnitev stroškov tečaja nemškega jezika, ki ga je opravljala pri Delavski univerzi Rogaška Slatina.

Sprejet je bil sklep, da se z 31. 3. 1988 prekine študentska pogodba s Kukovič Andreasom, ker je prenehal s šolanjem.

Delavski svet Zdravilišča

— Vsak mesec sproti je obravnaval poslovne rezultate in predloge tudi možnost poviševanja osebnih dohodkov.

— Centru za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod je bilo predlagano, da pospeši svoje delo in da se začnejo sistematično objavljati ugotovitve vseh raziskav, da bi na ta način imeli lažji pristop na nekatera tržišča.

— Imenoval je inventurno komisijo za popis terjatev in obveznosti v sestavi: Križan Franc, Markovinovič Ivan in Žaberl Marija.

— Sprejet je bil predlog sprememb Pravilnika o izobraževanju, Pravilnika o povračilih oz. nadomestilih osebnih izdatkov delavcev, ki jih imajno v zvezi z delom in Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih pri pridobivanju in delitvi dohodka ter čistega dohodka.

— Potrdil je razpis za nabavo računalniške opreme, ki je bil objavljen v Uradnem listu in imenoval komisijo za ugotavljanje najugodnejšega ponudnika.

Po končanem razpisu je omenjena komisija pregledala in ocenila vse prispele ponudbe. Na osnovi njenega predloga pa je delavski svet sprejel sklep, da se izbere IBM oprema — procesor 9370, ki jo ponuja INTERTRADE — TOZD Zastopstvo IBM.

— Komsijo za UZD je pozval, da zaradi sprememb v organizacijski in kadrovski strukturi DO, ponovno prične z delom in oceni dela in naloge, ki so po prenehanju njenega dela na novo uvedena ali se je spremenila njihova zahtevnost oz. povečal delokrog.

SKS je bil zadolžen, da aktivira delo te komisije.

— Razpravljal je o rezultatih gospodarjenja za leto 1987 in za I. tromesečje letošnjega leta ter predloge posredoval v obravnavo delavskim svetom ter potrditev zborom delavcev.

— Potrdil je predloge valorizacije dnevnic, kilometrine, raznih dodatkov določenih v zneskih in odpravnin.

— Potrdil je tudi poročilo in obračun potnih stroškov za službena potovanja glavnega direktorja.

— Ker odhaja šef zdravnik prof. dr. Herbert Završnik v pokoj, je delavski svet sprejel sklep, da mu z 29. 6. 1988 preneha delovno razmerje zaradi upokojitve. Istočasno je sprejel sklep o razpisu omenjenih del in nalog v časopisju Delo in imenoval razpisno komisijo v sestavi: dr. Istenič Milan, Jurič Tone, Srbčič Jožica, Markovinovič Ivan, Turnšek Anton, Stojnšek Angela, Antolinc Gordana in Novak Marija.

Marinka Zidar

DELAVCEM ZDRAVILIŠČA

Delavci Srednje šole za gostinstvo in turizem Novo mesto se vam zahvalujemo za pristrčen sprejem in predstavitve vaše delovne organizacije. V vseh oddelkih, ki smo jih obiskali, so nam vaši delavci izkazali vso pozornost in gostoljubje.

Ob svojih prizadevanjih za napredek Gostinstva in turizma smo veseli, da je v Slovenskem prostoru tako urejena zdraviliško-gostinsko-turistična organizacija kod je vaša, ki resnično skrbi za dobro počutje gosta in napredek.

Vašemu kolektivu in tov. Juditi Vrečar izražamo vse spoštovanje in želimo vam še veliko uspehov.

Spoštovani tov. direktor,

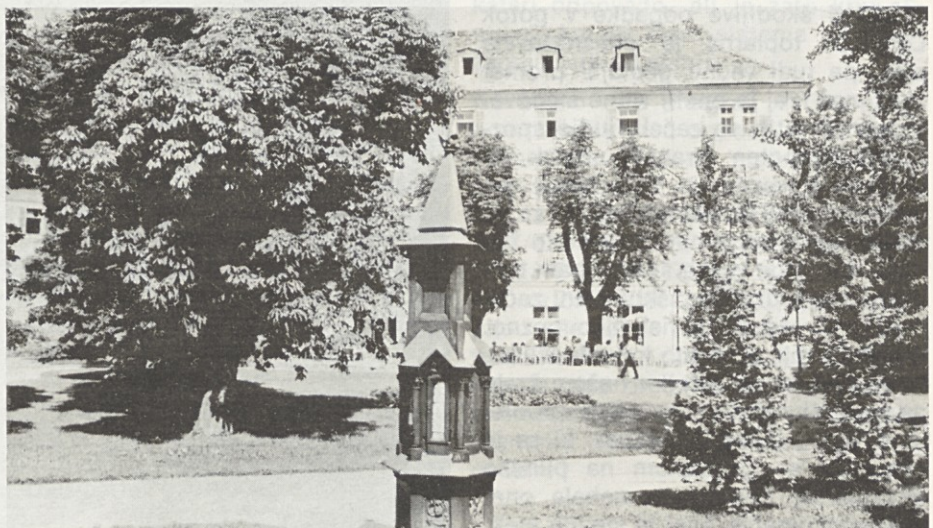
kot predavatelj na seminarju sem bil s soprogo 16. in 17. aprila gost v hotelu Sava. To je bil moj prvi obisk v vašem zdravilišču po več kot desetih letih.

Rad bi Vam povedal, da sem bil prijetno presenečen nad urejenostjo zdravilišča ter zlasti nad osebjem, s katerim sem prišel v stik. Tri desetletja delam v zunanji trgovini in sem obilo časa prebil v hotelu po vsem svetu. Vaši hoteli z objekti ustrezne kategorije zagotovo ne zaostajajo, kar pri nas žal dolgo ni več pravilo.

Ob odhodu sem po nerodnosti pozabil v sobi aktovko z nekaj knjigami, kar sem opazil šele ob prihodu v Ljubljano. Telefoniral sem v hotel Sava in naletel na nepričakovano ljubezniv odziv vaše sodelavke, ki mi je rada obljubila, da pošlje pozabljeno prtljago za menoj.

Danes sem pošiljko prejel ter bi se rad zahvalil vaši organizaciji in vašim sodelavcem za prijaznost in ustrezljivost.

Mitja Tavčar

Moj domači kraj včeraj - danes - jutri

Kdo ne pozna Rogaške Slatine? Če ne drugače, jo ljudje poznajo po njenih zdravilnih mineralnih vodah — Donatu, Stiryi in Templu. Zagotovo pa le redki poznajo njene ekološke probleme. Vsak kraj jih ima in tudi Rogaška Slatina žal ni izjema. Rogaška Slatina je manjše mesto, ki leži v kotlinici pod Bočem in je pomembna prometna točka med Ljubljano in Zagrebom. Naš kraj ni mesto s takšno tradicijo kot Celje in morda bi danes ne obstajalo, da ni grof Zrinski pred 323 leti odkril naših zdravilnih voda. Zdravilna voda je dobila velik sloves in so jo drago prodajali po avstrijskih deželah. Ob podpori avstrijskih velikašev se je začela zelo razvijati zdraviliška dejavnost, njen sloves pa se je večal iz leta v leto. Že takrat so se začela opravljati dela, ki bi jim danes rekli posegi v ekološko celoto. Potrebno je bilo izsekati veliko gozdov, uničiti travnike ter spremeniti toke rečic in potočkov. Mir, parki urejeni na angleški način, naravne lepote, predvsem pa zdravilna voda so privabile v Rogaško Slatino mnogo najimenitnejših ljudi tistega časa, kar je pričalo o izredni idiličnosti našega kraja. V svet je prodrla uporaba parnih strojev in s tem dogodkom so se začeli porajati ekološki problemi, ki so postajali vse bolj očitni. V Rogaški Slatini se za tovrstni napredek niso zmenili, zato je prihajalo sem vedno več gostov, ki so tudi našli mir in počitek, kajti v velikih mestnih središčih sta se že začela pojavljati slab zrak in hrup. V začetku 20. stol. so odkrili nove, še bolj bogate vire mineralnih voda, graditi so se začeli veliki hoteli, širiti se je začelo mestno jedro in sloves Rogaške Slatine je vedno bolj naraščal. Po 2. svetovni vojni, ko se je začela industrija povsod bliskovito širiti, pa tudi pri nas niso več odlašali s "posodobitvami." Steklarna Boris Kidrič je dogradila nove prostore in začela onesnaževati zrak, 1972. leta je bila zgrajena nova Polnilnica, ki je začela spuščati škodljive odpadke v potok Ločnico, toplotna je onesnaževala zrak, pa tudi vedno gostejši promet skozi naš kraj je pustil vidne sledove. V zadnjih letih so začeli ljudje spoznavati strahoten stranski učinek industrijske revolucije. Kot gobe po dežju so rastle ekološki klubi, ki so se začeli resno zavzemati za zaščito narave. Ker pride vsaka stvar k nam bolj pozno, so tudi v Rogaški Slatini začeli o tem razmišljati nekoliko pozno. Položaj je bil za mesto kot zdravilišče kritičen, zato so začeli v našem kraju pripravljati rešitev ekoloških problemov. Zgled je dala toplotna, ki se je okoristila s priključkom na plinsko omrežje ter popolnoma nehala onesnaževati ozračje. Njej je sledila stek-

larna s preprosto filtrirno napravo in Polnilnica z moderno napravo za odstranjevanje škodljivih kemikalij. Žal se je zataknilo naši KS, ki zaradi finančnih težav še ni dokončala obvoznice, ki bi rešila Rogaško Slatino velike prometne gneče. Pristojni za ekološke probleme so se lahko oddahnilo. A ne za dolgo. Vonarsko jezero, ki je bilo zgrajeno z namenom, da bo rezervoar pitne vode, je bilo takšno, da so se ga še žabe izogibale. Po hitrem postopku so ga izpraznili in začeli z očiščevalnimi akcijami.

Tudi osnovni šoli nista držali križem rok. Redno so se vrstile čistilne akcije, biološko-kemijski krožek pa je opravil pravo raziskovalno nalogo. Rezultati so pokazali, da je v okolici Rogaške Slatine izredno veliko smetišč, kar priča o nemorali nekaterih ljudi, ugotovili so, da je onesnaženost zraka precejšnja, vendar še daleč pod kritično mejo, promet v našem kraju pa precej gost. Organizirali so tudi problemsko konferenco na to temo, ki je doživela velik odmev.

Kaj pa lahko pričakujemo v bodoče? Vsekakor smo še precej oddaljeni od svojega cilja. Mnogo je stvari, ki se bodo morale še urediti, npr. usposobitev obvoznice, ureditev kanalizacije in še mnogo, mnog stvari.

Kako strašen je lahko stranski učinek industrijske revolucije, lahko spoznamo, če se ozremo na vsa večja mesta. Sreča, da mnogi ljudje o tem že resno premišlujejo, vendar pa se moramo zavedati dejstva, da dokler človeška družba ne bo z združenimi močmi pognala kolesa rešitve, bo kopala jamo sebi in svojim naslednjim rodom! Toda, ali ne bo že prepozno?

Peter Vrečar
OŠ "Boris Kidrič"
Rogaška Slatina

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega
moža in očeta

GOBEC JOŽETA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam za pomoč, izraze sožalja in udeležbo na pogrebu, sindikatu Zdravilišča za darovano cvetje. Prav tako iskrena hvala Združenju šoferjev za častno stražo in poslovilne besede. Iskrena hvala tudi tov. Poharc Mirku za poslovilne besede.

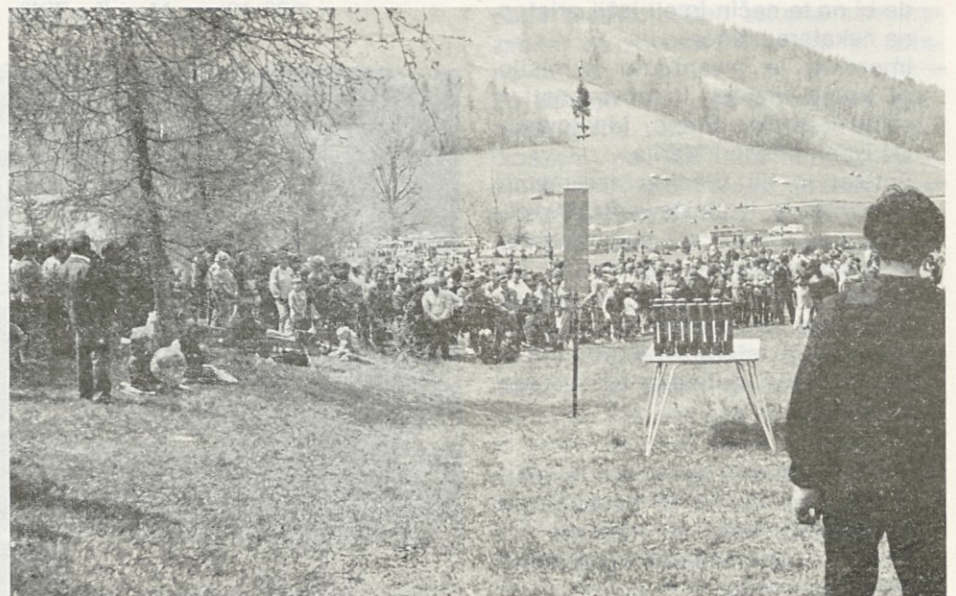
Žalujoča
žena Danica z otrokoma

Ob tragični izgubi
dragega moža in očeta

GOBEC BOŽOTA

se sodelavcem iz Polnilnice in sodelavkam iz pralnice iskreno zahvaljujem za darovano pomoč, izraze sožalja in udležbo na pogrebu. Sindikatu Zdravilišča zahvala za cvetje, Združenju šoferjev in avtomehanikov iskrena hvala za častno stražo in poslovilne besede. Iskrena hvala tudi tov. Poharc Mirku za poslovilne besede.

Žalujoča
žena Darinka z otroci

"VELIKI" - MALI ČLOVEK

Naključje je hotelo, da sem mimogrede obiskal dom ostarelih v Šmarju. Urejena, privlačna stavba skorajda ne daje videza, da se med njenimi zidovi nahajajo ljudje, ki so še ne dolgo tega delali v naši sredini. Prijeten občutek ob stisku roke, spomin, ki od nekod priplava nehote, te vrne za mnogo let nazaj. Tam zadaj v kotu obraz, ki sem ga moral nekoč poznati. Preprosta, sključena a vendar urejena stara ženica upre pogled vame kot bi hotela reči: me ne poznaš, zakaj se izmikaš, včasih si mi pošiljal goste, zakaj se sramuješ pristopiti bliže! Ah ne, to ste vendar vi teta Ana, sobarica iz sedaj že pozabljenega hotela pri postaji — Turista. Gosti so vas imeli nadvse radi se spominim, mama ali tetka so vas imenovali. Še sedaj, po tolikih letih odhoda v pokoj se najdejo in povprašajo za vas - pripomnim. Kakšen nepozaben občutek ob spoznanju, da spomin na vas teta Ana še ni zbledel. Solza se zalesketa v njenem očesu, ni sramotna, to je solza sreče. Prikličem si v spomin še mnogo, mnogo podobnih, ki sem jih poznal, pa sedaj delijo usodo naše "tete" ali pa živijo odmaknjeno, sami zase, preprosto, skromno kot je bilo skromno in človeško lepo vse njihovo življenje.

Čemu ta prisposoda, nevsakdanja primerjava! Morda mi bo kdo očital sentimentalnost, se nasmehnil rekoč: "pustimo te stare "primitivne" čase, pustimo te, za mnoge nepomembne, pozabljene ljudi. Živimo v sodobni, moderni družbi, prepustimo se toku časa, živimo brezskrbno brez predsodkov. Pa vendar je nekdo zapisal: "Kdor se ne ozira na svojo preteklost, ne spoštuje svojih prednikov, v nobenem primeru ne more graditi svoje prihodnosti."

Da, zares smo povsem zanemarili svojo preteklost, sramovali smo se svojih dedkov in babic, norčevali iz vsega, kar ni imelo duha po novem, sodobnem. Hoteli smo izničiti vse lepe stare običaje, navade in praznike, ki so skoraj 2000 let bili prisotni, podcenjevali one, ki morda idejno-politično niso preveč izstopali, se posmihali tistim "alla teta Ana", ki zaradi svoje pomanjkljive inteligenčne kapacitete niso mogli in znali uporabljati nadvse visokozvenečenih, popačenih fraz s katerimi se tako radi ponašajo mnogi govorniki na vseh mogočih sestankih, sejah pa tudi zborih delavcev. Smo danes res ljudje postali tako sebične, grabežljive, samo materialno misleče podobe? Mnogi hlastajo, čimveč in čimbolje imeti, udomačilo se je pravilo da le, 'petica da ime sloveče' pa tudi kakršnakoli "titula" pred priimkom pripomore k stvari. Porajajo se vsi mogoči

"šefi", izkušeni gospodarji, gospodinje, medtem pa stari, izkušeni, s prakso delavci počasi a sigurno tonejo v pozabo. Nič ne pomeni njihovo mnenje, vsaka pripomba je neumestna in preslišana, nikjer se ne uveljavi. To so grenka presenečenja, ki izstopajo, pa vendar navkljub vsemu človek še nekje najde omenjeno preprosto-domačo ženico, ki ji je bilo dano, da je ostala to kar je lahko.

Po 25 letih službe pa človek vendarle opaža kako, bi hoteli vrniti in priklicati nazaj vse tisto preprosto.

Kako radi prebiramo, še več, celo v tuje jezike prevajamo naše velike pesnike, pisatelje pa tudi esejiste in kritike. Pa prav oni so najbolj znani spoštovati tisto, čemur se mi danes nasmihamo. V njihovih velikih delih ter njihovih preprostih domovih je videti in čutiti duh veličine, lepote in vere. Zlasti Cankarjeva Skodelica kave, v kateri je tako pričujoče naslikal svojo mater je vsa prežeta s podobnimi, preprostimi kmečkimi liki.

Tudi mi ne bodimo preskromni, zavedajoč se, da v naši gostinsko turistični "branži" mora prevladovati zadržanost, človeška toplina pa čeprav povsem minimalna a kulturna inteligenca. Prav po teh lastnostih nas opažajo mnogi ter ustno pa tudi pisno izražajo kot je to že v navadi: Hočem sobo tam, kjer pospravlja Cilka, Mici, Ani in Rezka. tam kjer streže Toni, Janez, Peter ter "živeti" v hotelu kjer je delal Karlo, Stanko pa nepozabni starosta, šef Leon. Še in še bi lahko našteval toda bodi dovolj. Ponos in zadoščenje čutiš, ko vidiš kako radi in brez zadržkov pokramljujejo s tabo gosti kot je Dr. Dimič, Božovič, general Kasimir, gospod Müller pa še vrsta njim podobnih.

Naj mi kdo ne zameri toda v tem trenutku nehote pomisliš kako vzvišeno, s priokusom večvrednosti te včasih ogovori ali sprejme "nekdo" nad teboj. Morda se motim toda v četrstoletni praksi mimogrede zaznaš in opazis svojo nepomembnost in ničevost. Toda vis-avi temu veliko število onih, ki so pripravljeni spustiti se nizko k tebi. To pa odtehta in pošlje v pozabo gornje pravilo.

Še enkrat, hvala teta Ana za srečanje in inspiracijo. Še in še bi lahko človek brskal ter iskal pa bi verjetno še izbrskal dosti podobnih, po srcu čistih, poštenih, za naše pojme neznatnih a v mnogih očeh nadvse pomembnih malih a vendar velikih ljudi.

Jože Berk

DOPISUJTE V VAŠE GLASILO

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

ŠPOLJAR RUDIJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sindikatu Zdravilišča za darovano cvetje in izraze sožalja.

Žalujoči
sin Špoljar z družino

ZAHVALA

Ob izgubi dragega brata

KARLA GOBEC

se sodelavcem recepcije hotela Donat in sindikatu Zdravilišča iskreno zahvaljujem za darovano cvetje in izraze sožalja.

Žalujoči:
brat Ivan Gobec z družino

JE RES KRIV SISTEM?

(Nadaljevanje s strani 14)

In vprašanja, ki se postavljajo, ali je prav, da se zaradi takšnega samoupravnega sporazumevanja kratijo naše pravice?

Lepo mi je bilo pojasnjeno, da je kriv temu sistem, ki ga imamo. JAZ pa pravim, da ni res! Mar ni bil takšen sistem izdelan zato, da bi lažje odpravili probleme, da bi jih skupno reševali? Toda kolesje sistema je srsavljeno iz mnogih členov. Če nekateri odpovedo, ali je zato kriv sistem? Ampak člani sistema smo nazadnje tudi mi sami!

Ko bomo tole prebirali v časopisu, bomo že tik pred dopusti, zato težko verjamem, da bi se 'sistem' zdramil pred jesenjo, in da bi prinesel konkretne rešitve. Pa vendarle: ALI NE BI KAZALO PREVERITI TRDITVE, DA NI OMEJITVE PRI IZDAJANJU NAPOTNIC za Zdravilišče za RTG, gastroscopijo in še kaj za vse občane, ki gravitirajo k našemu področju (UZ pregledi menda niso predmet samoupravnega sporazuma). In ali ne bi o tem veljalo seznaniti vse naše delovne ljudi in občane?

Rogaška Slatina - sedma nebesa

Meseca decembra, lansko leto, je Oddelek za ekonomsko propagando v sodelovanju z Radio Koper-Capodistria pripravil enourno oddajo o zdravilišču Rogaška Slatina za redni program Radia Koper. Zdravilišče so predstavili zdravnik in animatorka, oddajo pa so popestrili tudi intervjuji z gosti, ki so pripovedovali o svojih vtisih pri nas.

VERSO QUEL 7° CIELO

Fermati un po' cittadino del mondo, non correre sempre..., tanto è rotondo guardi in giro... prendi respiro...

In Alta Slovenia o forestiere troverai anche tu il tuo 7° cielo, tra boshi e natura, tra verde e pianura ROGAŠKA SLATINA e là che ti aspetta, per quelli come te che hann sempre fretta

Naturali, Alcaline e minerali TEMPEL, STIRYA e DONAT magiche acque ad effetti speciali. Giovane, allegro più in gambi che mai con Donat ricordati ritornerai, giorni sereni di gran qualità fra quelle colline piene di serenità e quando il cammino riprenderai di ROGAŠKA SLATINA in mente sempre avrai e dal mondo frenetico del tuo grattacielo ricorderai quello del tuo 7° cielo.

Giorgo Penzo
Sottomarina Italia

Po emitiranju oddaje se je po telefonu oglasilo več ljudi, gospod Giorgio Penzo iz Sottomarine pri Veneziji pa nam je poslal o našem kraju celo pesem, ki jo objavljamo v originalu in v prevodu.

SEDMIM NEBESOM NASPROTI

Ustavi se malo, prebivalec sveta, ne teči nenehno..., saj vse je okroglo ozri se okrog... zajemi svež zrak...

V tujini, v Sloveniji tam zgoraj, boš našel tudi ti svoja sedma nebesa, med gozdovi in naravo, med zelenjem in nižavo, ROGAŠKA SLATINA je tam, ki čaka takšne kot ti, ki se jim venomer mudi!

Naravne, alkalne in mineralne DONAT, TEMPEL in STIRYA,

to je voda čarobna, ki mnoge bolezni pomirja.

Bolj mlad in vesel kot kdajkoli si bil, zapomni si, vrnil se boš, ko Donat boš pil!

Dneve bolj jasne in polne duha, boš s sabo prinesel preko hribovitega sveta in ko doma spet na sprehod boš šel,

Rogaško boš v mislih zmeraj imel in v nebotičniku tvojega zmedenega sveta spominjal se boš svojega sedmega neba!

Amadeja Dobovišek, dipl. nov.

Zelo sem bil zadovoljen z razporedom terapij, ki ga je naredila Nevenka Korbar zelo natančno, tako da sem vedno vedel kdaj in kam moram iti na ustrezno terapijo.

Ročno me je masirala Majda Pistotnik. Prijetno sem presenečen, ko sem bil čez nekaj dni pri maserju Ivici Milovanović, ki me je masirala že l. 1985. Njegovi prsti najdejo vedno vsaki živec in vsako boleče mesto. Njegov nasmeh pa vlije v bolnika upanje za ozdravitvijo.

Hodil sem tudi na razgibalne vaje v bazenu, ki jih je vodila zelo strokovno Vera Štraus. Naučila nas je več koristnih vaj.

Tudi fango obloge, ki sta jih pripravljala Minka Milinovič in Sanda Miklavžič, so mi pomagale.

Mineralne in smrečne kopeli je opravljala Gordana Cerovski. Dr. Jerkovič me je vedno lepo sprejel na kontrolne preglede in predpisal spremembe, če so bile potrebne.

Rezultat zdravljenja je bil viden saj se je izboljšala gibljivost hrbtenice in sklepov.

Tudi pitje Donata mi je pomagalo. Dobro počutje sem izkoristil za sprehode po gozdnih v okolici Rogaške. Še posebej rad sem šel na Bellevue. Letos nisem našel M. Ivanuša, ki sem ga spoznal pred dvema letoma. Lepo nas je sprejela Irena Kozman. Vse je bilo čisto in urejeno. Ponovno sta zelo prijala čaj in zavitek. Užival sem v pogledu na dolino.

Tudi tukaj se je potrdil naš narodni izrek, da zdravje vstopa skozi usta. Svojo vlogo pri mojem okrevanju je prispeval tudi šef kuhinje Jože Mlacič, ki je pripravljala zelo okusno in zdravo hrano.

Osebjem, ki nam je streglo je brez napak opravljal svoje delo.

Posebej moram pohvaliti trud natakaričice Dubravke Jutriša, ki nas je vedno razumela in ugodila našim zahtevam. Lahko bi služila za primer kako je treba opravljati to delo.

Zelo me je presenetila sprememba v Rogaški v preteklih dveh letih.

Obnova šestega nadstropja Terapije je bilo zame doživetje. Masaže se ne opravljajo več na hodniku, temveč so narejene kabine s kopalnicami, pa tudi kabine za fango. Tako se bolniki dobro počutimo.

Na ta način so se povečale tudi kapacitete; več bolnikov istočano.

Mojo iskreno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so me uspešno zdravili v l. 1985 in l. 1987.

Vsem želim v l. 1988 še več uspehov v njihovem humanem delu z bolniki.

Vojni invalid
Dušan Petrovski

Moj drugi obisk v Rogaški Slatini

Prvič sem prišel v Rogaško Slatino 1. 2. 1985; na zdravljenje, ki je trajalo 21 dni.

Zaradi ran ter poškodb hrbtenice in glave je bila gibljivost moje leve noge in desne roke omejena. Poleg tega sem bolehal zaradi težke bolezenske utrujenosti, ki mi včasih jemlje voljo do življenja. Po sedmih dneh zdravljenja se je utrujenost zmanjšala, gibljivost pa se je popravila. Takrat so me zdravili dr. Francka Lavrič in maserke Ivica Milovanović, Bernarda Fideršek, Metka Lipnik in Albina Lipnik. Prijazno in pazljivo so s svojim trudom okrepile moje zdravje.

Bil je visok sneg, temperatura se je spustila tudi do -27°C . Vendar kljub temu so bile sprehajalne steze očiščene vsak dan, še pred svitom. Lahko smo se sprehajali tudi do Bellevua, kjer nas je pričakal Mirko Ivanuš v zagretilih prostorih. Prijal nam je topel čaj z brinjevcem in okusnim zavitkom ter prelep pogled na dolino prekrito s snegom. Gledali smo na Zdravilišče, kjer smo preživeli 21 čudovitih dni z dobrimi ljudmi, ki so nam veliko pomagali pri zdravljenju in počutju.

Takšen je bil moj prvi obisk v Rog. Slatini. Ponovno sem prišel na zdravljenje 10. 12. 1987. Tudi tokrat za 21 dni. Veselil sem se prihoda z upanjem, da mi bo zdravljenje pomagalo. Prišel sem zgodaj zjutraj in najprej sem se prijavil v recepciji Styria. Čeprav je bila ura šele 6,30 so bili vsi uslužbenci na čelu s Hildo Nežmah, na svojih delovnih mestih.

Takoj sem dobil toplo in čisto sobo. Ob 12. uri sem imel pregled pri dr. Domagoju Jerkoviču. Točno ob uri me je sprejel, pregledal mojo zdravstveno kartoteko in pozorno poslušal moje težave. Ugotovil je nekaj težav, ki sem jih sam pozabil omeniti.

Predpisal mi je ustrezno terapijo, ki je po mojem mnenju bila bolj uspešna kot l. 1985.

Obveznosti terapije ni bilo lahko izpolniti, bilo je naporno. Razveselil sem se, ker so mi po desetih dneh terapije izginile bolečine v ramenu.

Dr. Jerkovič me je temeljito pregledal. Gastroenterološke težave so se ublažile s pitjem mineralne vode in fango oblogami. Težave pri gibljivosti hrbtenice, roke in noge so se zmanjšale.

Prijetni vtisi po pletiljskem tečaju

Kar precej dni je minilo odkar se je končal teden pletenja v Savi in se šele sedaj oglašam. Upokojenci imamo premalo časa, ker nam prehitro mineva.

Oglašam se, da bi opisala moje dobre vtise v času bivanja v Zdravilišču, ker nikjer nisem videla na vidnem mestu knjige za pohvale. Mogoče jo imate pa je jaz nisem uspela najti. Imam predlog naj bi bila taka knjiga v restavraciji pred izhodom na vidnem mestu, da že ko greš v dobrem razpoloženju od prijetnega zadovoljstva pri mizi kaj napišeš.

Pri poslovitvi smo animatorki izrazile zadovoljstvo nad organizacijo, pozornostjo in pestrostjo programa. Dodala bi še pohvalo za dobro in izbrano, za oči izredno vabljivo pripravljene ruske bifeje, samopostrežnih solatah in pestrem ter bogatem zajtrku. Omenim naj še dobro in okusno pripravljene menuje. Vidi se, da se zato izbrani delavci izredno trudijo zadovoljiti goste. Mogoče bi dodala k pripravljentim prelivom za solate le to,

da bi pred vrči bila napisana sestavina preliwa. Videla sem, da si jih nekateri gostje niso vzeli, ker niso vedeli sestavin.

Omizje štirih pletilj, s katerimi sem bila v družbi, smo bile naravnost navdušene nad to zamisljivo in pestrostjo pripravljenih solat s prelivi. Opazila sem tudi, da na krožnikih ni ostajalo solat kakor v prejšnjih primerih. Čestitam "kuhinji" za nove in izbrane ideje, ki jih naj realizirajo in obdrže v naprej.

S tako skrbjo za dobro počutje gostov menim, da jih boste ne samo pridobili ampak tudi obdržali. Zato bomo še prišli (tudi v imenu tistih, ki jim delam reklamo) ne samo zaradi pletenja ampak bolj zaradi dobrega počutja, ki ga ustvarjajo hotelski, gostinski in zdravstveni delavci v vaši hiši.

Veliko uspehov pri delu želim še naprej!

Hvala in nasvidenje!

Fanika Malmič

Radio Tuncovec

SARAJEVO

Tukajšnji Olimpijski komite je izjavil, da bi lahko mi imeli še boljše olimpijske igre, če bi olimpijado organizirali letos, pa še cenejša bi bila, saj bi stroške krili z menicami, za olimpijsko maskoto bi si izbrali PURANA, ne pa požrešnega VUČKOTA.

ROGAŠKA SLATINA - BEOGRAD

Zaradi pomanjkanja denarja še nimamo odprli novega smučišča, pa tudi prave zime ni bilo.

Zaradi pomanjkanja denarja še nismo obvoznice. Tudi kulturnega doma še nimamo. Morda zaradi pomanjkanja kulture?

Le pustne povorke nismo imeli zaradi kakšnega pomanjkanja, ampak zaradi prevelike konkurence. Vse več nas je, ko imamo vsak dan vse daljše nosove.

Zaradi očitnega pomanjkanja glasov — potrebnih za preglasovanje, smo iz Beograda dobili nove Amandmaje (za stari recept: **Ama daj! To je moje.**)

Rusti

IZUMOGRAD

Jugoslavija je z velikimi koraki stopila novim izumom naproti. Komaj se je polegel vihar nad super materialom beogradske izumiteljice VIDASILOM, že smo dobili nove izume na področju prehrane. Za naravnim mlekom s 3,2% tolšče smo izumili posneto mleko. Za polmastnim sirom je prišel na trg četrt mastni sir iz Celja. V programu imajo bojda že nič mastni sir z otrobi in dietetično stabilizacijsko instant maslo iz sirotke. (Dobro ožete stvari imajo tudi trikratno ceno. Primer - novi ožemalnik GORENJE).

Vse več je tudi DO, ki so sklenile delati za pol, četrt ali nič dobička. Po drugi strani tudi vsi na novo zgrajeni trusti ne obratujejo več kot s polovico sli četrt zmogljivosti.

Zato so še naše žene ob svojem letošnjem prazniku sklenile, da bodo tem prizadevanjem dale svoj prispevek. Odslej bodo rojevale le otroke z inteligenčnim kvocientom — manjšim od pozitivne nule.

Kakšen časovni zaostanek bo to dejanje imelo pri izdelavi projektov in vseh ostalih del pri našem SUPERSONIC helikopterju jih ne zanima. Vsaj tako dolgo ne, dokler bomo izvažali pamet, uvažali pa mleko.

Vsaka podobnost z IX. amandmajem — 8. točko 2. odstavek je čisto slučajna. Ljudje se pač bojijo, da dobiijo za nalepko NACIONALIST, ŠOVINIST, še nalepko MONOPOLIST.

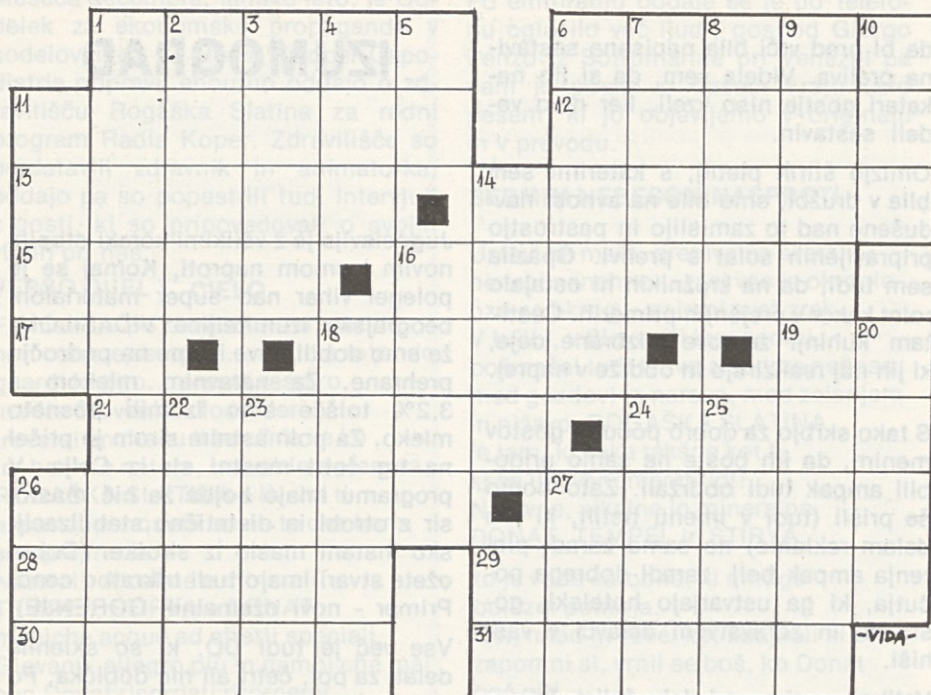
ZAHVALA

Ob nesreči, ki je prizadela mojo družino, se iskreno zahvaljujem za pomoč sodelavcem Zdravilišča, še posebej gasilcem, sodelavcem v DS Skupne službe, TOZD Vzdrževalna dejavnost, tehničnemu vodstvu TOZD Zdraviliška dejavnost in sindikatu Zdravilišča.

Marjeta Gobec z družino

Rešite jo za zabavo

LJUBLJANA - ROGAŠKA SLATINA

V sloveniji je nastal velik interes za ponovno uvedbo latinščine na raznih šolah. Latinščina namreč še vedno živi v vseh jezikih, pa tudi v našem. Koliko besed, ki jih vsak dan uporabljamo je latinskega izvora, se še zavedamo ne. Imena mesecev, stabilizacija, inflacija itd. Še naše ime "SFRJ" se sestoji iz latinskih besed.

In komu je posvečen ta uvod? To je predosnutek osnutka za motivacijo vzroka dejanja — VLOM V OSNOVNO ŠOLO "B-K. ROG. SLATINA" (že četrti po vrsti). Ena ali več oseb — to se nikoli ne ve, je prišlo pogledat v šolsko knjižnico, če imajo morda kakšne latinske učbenike. Iz jeze, ker niso našli nič koristnega, so odnesli en kasetofon in 2 milijona gotovine. Spotoma so še nekaj pojedli in popili. Kdo so storilci? Tudi to se nikoli ne ve.

RUSTI

VODORAVNO: 1. italijanski slikar Carlo (1881—1966), 6. mesto v j. Arabiji ob Rdečem morju tudi naziv jemenske kave, 11. največji portugalski pesnik Luis Vaz de (1525—1580), 12. izdelovalec igel, 13. izobraženost, 15. krogla, 16. močnata jed, 17. avtomobilska oznaka Kranja, 18. geometrijsko telo, 19. Lojze Muhič, 21. otok v Jonskem morju, 24. preležanina, 26. naslov, 27. narodno pripaden, 28. mestna tržnica v antični Grčiji, 29. pesniška kitica ital. izvora, sestavljena iz osmih enajstercev s prestopno rimo, 30. stroka, področje, pristojnost, 31. burka.

NAVPIČNO: 1. univerzitetno mesto v Angliji, 2. škrob, 3. zgornja okončina, 4. mati bogov, Kronova žena, 5. najvišja igralna karta, 6. zaščitno sredstvo proti rji, svinčev oksid, 7. tuje moško ime, 8. apel, 9. prostor za kajenje, 10. dolgorepa tropska papiga, 11. angleški pomorščak James, ki je obplul zemljo (1728—1779), 14. ime amer. pevke jazza Fitzgerald, 16. grška in rimska boginja, 18. kraj v Istri, 20. mesto v Arabiji, rojstni kraj Mohameda, 22. masovni tek — jesenski in pomladanski, 23. tovarna v Celju, 24. nasprotno od mlad, 25. nemško ime za reko ANIŽO, 26. levi pritok Rena v Švici, 27. grška črka, 29. smrt fašizmu.

— Vida —

